

บทความวิชาการ

เรื่อง ชุน เต อิล กับ การต่อสู้เพื่อชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ (1960 – 1987)

โดย

นางสาว อนงค์ วัฒนานุสรณ์

รหัสนักศึกษา 05540592

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรพร ภู่งศ์พันธุ์

บทความวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

ชื่อหัวข้อบทความวิชาการ	ชุน เต อิล กับ การต่อสู้เพื่อชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ (1960 – 1987)
ชื่อนักศึกษา	นางสาวอนงค์ วัฒนานุสรณ์ รหัสนักศึกษา 05540592
ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร ภู่งศ์พันธ์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่อง ชุน เต อิล กับ การต่อสู้เพื่อชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ (1960-1987) มีวัตถุประสงค์การศึกษาคือ เพื่อศึกษาปัจจัยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานในเกาหลีใต้ ศึกษาบทบาทของแรงงานต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ และศึกษาสาเหตุของการประท้วง ความคิดของ ชุน เต อิล รวมทั้งผลกระทบจากการประท้วงของ ชุน เต อิล ที่เกิดขึ้นกับประเทศและแรงงานชาวเกาหลีใต้

ผลการศึกษาพบว่าหลังจากสงครามเกาหลีสงบลง คาบสมุทรเกาหลีได้ถูกแบ่งโดยเส้นขนานที่ 38 เป็นประเทศเกาหลีเหนือและประเทศเกาหลีใต้ โดยเกาหลีใต้มีความพยายามอย่างมากที่จะเดินหน้าเศรษฐกิจของประเทศ โดยใช้ยุทธศาสตร์การผลิตเพื่อส่งออก ที่พึ่งพาแรงงานภายในประเทศเป็นจำนวนมาก เหล่าเกษตรกรจึงเข้ามาทำงานเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก จึงเกิดชนชั้นแรงงานในเกาหลีใต้

แรงงานชาวเกาหลีใต้มีสถานะที่อ่อนแอ จากความเชื่อลัทธิขงจื้อ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ บริบททางการเมือง และภาษาที่ครอบงำที่กำหนดโดยรัฐบาล ทำให้แรงงานต้องยอมจำนนต่อนายจ้าง ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ปลายทศวรรษ 1970 แรงงานเกาหลีเริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้นเนื่องด้วย มีระจุกตัวของชุมชนแรงงาน มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการรวมตัว เกิดการสนับสนุนจากเหล่าปัญญาชน การสนับสนุนจากภาคประชาชน และที่สำคัญคือ การประท้วงของ ชุน เต อิล

ชุน เต อิล วัย 22 ปี เป็นหนึ่งในแรงงานในอุตสาหกรรมเย็บผ้าในเกาหลีใต้ พบเห็นชีวิตการทำงานที่เลวร้ายของแรงงานชาวเกาหลีใต้ เขาจึงทำทุกวิถีการที่จะช่วยเปลี่ยนแปลงชีวิตของเหล่าแรงงาน เริ่มตั้งแต่ตั้งใจทำงานเพื่อจะได้เลื่อนตำแหน่งเพื่อต่อรองกับนายจ้าง เป็นผู้นำสมาคมเพื่อปลุกระดมแรงงาน และผู้นำในการประท้วงแรงงาน จนในที่สุดตัดสินใจประท้วงโดยการเสียสละชีวิตของตนเอง

ผลจากการสละตัวเองของ ชุน เต อิล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมายขึ้นกับประเทศเกาหลี ทำให้เกิดการรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวของนักศึกษา องค์กรศาสนา และแรงงานชาวเกาหลีใต้ รวมทั้งทำให้แรงงานมีความเข้มแข็งมากขึ้น เกิดสภาพแรงงานมากมาย แรงงานมีบทบาทมากขึ้นในสังคมเกาหลี มีบทบาทในการประท้วงทางการเมือง

ขุน เตะ อิล กับการต่อสู้เพื่อชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ (1960 – 1987)

ประเทศเกาหลีใต้ เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบความสำเร็จอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด เพราะเมื่อมองย้อนไปในอดีต ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจของเกาหลีใต้ต้องเผชิญกับปัญหามากมาย ทั้งการถูกเอารัดเอาเปรียบจากต่างชาติไม่ว่าจะเป็นญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาที่เข้ามาครอบงำโดยทรัพยากรที่มีค่า รวมทั้งต้องเผชิญกับสงครามโลกครั้งที่ 2 ที่เกาหลีในขณะนั้นถูกญี่ปุ่นยึดครองอยู่ตามสนธิสัญญาอิลซา 1905 สนธิสัญญาผนวกญี่ปุ่น-เกาหลี 1910 ต้องถูกแบ่งประเทศออกเป็นฝ่ายเหนือและใต้ โดยเส้นขนานที่ 38

เศรษฐกิจเกาหลีใต้เมื่อ 50 ปีก่อนอยู่ในภาวะที่ย่ำแย่เป็นอย่างยิ่ง แต่ด้วยกลยุทธ์และปัจจัยมากมายทำให้ปัจจุบันเกาหลีใต้ มีเศรษฐกิจที่ร่ำรวยเป็นอันดับต้นๆ ในเอเชีย รายได้ประชาชาติ (GNP) ของเกาหลีใต้มีอัตราที่เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเพิ่มจาก 87 USD/คน ในปี 1962 เป็น 8,483 USD/คน ในปี 1994 สูงกว่า 10,000 USD/คน ในปี 1995 และสูงถึง 23,021 USD/คน ในปี 2012 ในระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจเกาหลีใต้มีการเติบโตเฉลี่ยประมาณ 7% ต่อปี โดยในปี 1996 เกาหลีใต้ได้เข้าร่วมกับองค์การความร่วมมือพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ (OECD) สโมสรของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมที่ร่ำรวย และในปี 2010 เกาหลีใต้เป็นประเทศแรกในเอเชียที่ไม่ได้เป็นสมาชิก G7 แต่เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุดยอดผู้นำของกลุ่ม G20 และถือว่าเกาหลีใต้ในปัจจุบันเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่น่าทึ่ง เป็นประเทศที่ให้มีความสำคัญกับประชาธิปไตย และมีการปฏิรูปเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้เป็นมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่แบ่งคาบสมุทรเกาหลีในปี 1945 เกาหลีใต้ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจหลายด้านทั้งการให้การศึกษาแก่ประชาชน การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การปฏิรูปที่ดิน ใช้นโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมการผลิต และใช้ระบบทุนนิยมสมัยใหม่ แต่แล้วสงครามเกาหลีก็ทำให้ทุกอย่างหยุดชะงักลง จนกระทั่งในปี 1960 ประธานาธิบดีปาร์ค จุง ฮีได้เริ่มต้นยุคแห่งการพัฒนาเศรษฐกิจ ปฏิรูปประเทศจากประเทศสังคมเกษตรกรรม ไปสู่ประเทศสังคมอุตสาหกรรม ดำเนินนโยบายส่งเสริมการออมภายในประเทศ และเปิดประเทศสู่การค้าระหว่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจเกาหลีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และในทศวรรษที่ 70 เกาหลีใต้ดำเนินนโยบายให้รัฐบาลแทรกแซงทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลได้ทุ่มงบประมาณอุดหนุนและเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่กลุ่มธุรกิจใหญ่ที่เรียกว่า แชโบ (Chaebol) นำมาซึ่งความมั่งคั่งอย่างมหาศาลในเกาหลีใต้มาจนถึงทุกวันนี้

นอกเหนือจากการมีขีดความสามารถทางด้านเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ากับการพัฒนาอุตสาหกรรมในระดับสูง หนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ให้ก้าวหน้า นั่นคือ แรงงานชาวเกาหลีใต้เป็นแรงงานสร้างชาติโดยแท้จริง โดยแรงงานของเกาหลีใต้ เป็นกำลังหลักในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศ ในช่วงปฏิวัติอุตสาหกรรมระหว่างปี 1960 – 1970 ที่ประเทศเกาหลีใต้ใช้อุตสาหกรรมการผลิตสินค้าส่งออกเป็นรายได้หลักของประเทศ อุตสาหกรรมในยุคนี้เป็นอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้เน้นฝีมือแรงงานมีการผลิตที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมการผลิตหมอลอม ขนตาปลอม เสื้อผ้า ไม้อัด เป็นต้น ช่วงปฏิวัติ

อุตสาหกรรมนี้ เกาหลีใต้ปกครองโดยรัฐบาลเผด็จการและระบบรวมศูนย์อำนาจ ทำให้สิ่งที่แรงงานชาวเกาหลีใต้ในภาคอุตสาหกรรมต้องเผชิญคือการทำงานวันละ 14 – 16 ชั่วโมงต่อวัน มีวันหยุดเพียงเดือนละ 2 วัน ต้องพบกับสภาพการทำงานที่เลวร้ายและได้ค่าจ้างในอัตราที่ต่ำมาก ด้วยเหตุผลที่อ้างว่าเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้ต่ำที่สุดเพื่อนำรายได้มาพัฒนาประเทศ อีกทั้งความเชื่อ ค่านิยม ระบบครอบครัวแบบปิตาธิปไตย ความเชื่อขงจื้อ ระบบราชการทหาร และอำนาจนิยมในสังคมเกาหลี ได้กล่อมเกล้าให้แรงงานเกาหลีใต้ มีลักษณะที่อ่อนน้อมให้กับนายจ้าง ขอมตคอยู่ในสภาพการทำงานที่ไม่ต่างจากเครื่องจักร บังคับเหล่านี้ทำให้แรงงานเกาหลีเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพและควบคุมง่าย การประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆ ถือเป็นเรื่องต้องห้ามและดำเนินการได้ยากยิ่ง

ด้วยธรรมชาติของมนุษย์ที่จำเป็นต้องได้รับการปฏิบัติและการมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ทำให้เกิดการพยายามในการต่อสู้ของแรงงานเกาหลีอยู่หลายครั้งแต่ก็ไม่สำเร็จผล จนในที่สุดเกิดวีรชนผู้นำแห่งแรงงานเกาหลี ชุน เต อิล กรรมกรหนุ่มวัย 22 ปี หนึ่งในแรงงานอุตสาหกรรมเสื้อผ้าของเกาหลีใต้ที่กล้าลุกขึ้นมาเป็นผู้นำการประท้วงเพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับแรงงานชาวเกาหลีใต้ จนในที่สุดเขาได้ตัดสินใจทำในสิ่งที่น่าเศร้าใจที่สุดและกล้าหาญที่สุด โดยการจุดไฟเผาตัวเองพร้อมทั้งหนังสือประมวลกฎหมายแรงงานในมือของเขา เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงความไร้ค่าของกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่ไม่เคยได้รับการปฏิบัติจริง รวมถึงการมีชีวิตแรงงานที่เลวร้ายถึงขนาดที่ความตายยังน่าปรารถนาราวยิ่งกว่า และเขาก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าความตายของเขาจะไม่ไร้ค่าและนำมาซึ่งชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของเหล่าพี่น้องแรงงานชาวเกาหลี

จากเหตุการณ์ครั้งนี้ ชุน เต อิล จึงกลายเป็นดั่งประกายไฟในความมืดมนของแรงงานชาวเกาหลีใต้ และทำให้เกิดการหลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียวของพลังที่ยิ่งใหญ่ ของสถาบันต่างๆ ทั้งสถาบันทางศาสนา นักศึกษา ที่ออกมายื่นเคียงข้างเหล่าแรงงานของพวกเขา และนำมาซึ่งความปั่นป่วนในเกาหลีจนกลายเป็นการประท้วงเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยในที่สุด

ดังนั้นบทความวิชาการเรื่องนี้จึงต้องการศึกษาปัจจัยการก่อตัวของชนชั้นแรงงานในเกาหลีใต้ บทบาทของแรงงานชาวเกาหลีใต้ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ และสาเหตุของการประท้วง ความคิดของ ชุน เต อิล ผลกระทบจากการประท้วงของ ชุน เต อิล ที่เกิดขึ้นกับประเทศและแรงงานชาวเกาหลีใต้

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของประเทศเกาหลี

คาบสมุทรเกาหลีตั้งอยู่บริเวณทิศใต้ทางด้านตะวันออกของทวีปเอเชีย มีความยาว 1,020 กิโลเมตร (612 ไมล์) และกว้าง 175 กิโลเมตร (105 ไมล์) พื้นที่ 70% เป็นเทือกเขา จัดเป็นประเทศที่มีภูมิประเทศเป็นเทือกเขาที่สวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ประกอบด้วยเทือกเขาและหุบเขาตลอดชายฝั่งด้านตะวันออก สูงชันและทอดตัวลงสู่ทะเล ในขณะที่ชายฝั่งทางด้านใต้ และตะวันตก เทือกเขาค่อย ๆ ลาดลงต่ำสู่ที่ราบชายฝั่ง ซึ่งเป็นแหล่งเกษตรกรรมที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งในเกาหลีโดยเฉพาะในด้านการผลิตข้าว

ด้วยความที่คาบสมุทรเกาหลีมีทั้งภูมิศาสตร์ที่ดีสำหรับการติดต่อทางทะเล มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้ชาติมหาอำนาจต่างๆ ต้องการเป็นเจ้าของคาบสมุทรเกาหลี ไม่ว่าจะเป็น ประเทศจีน ที่ต้องการเกาหลีเพื่อใช้เป็นด่านป้องกันการรุกรานจากญี่ปุ่น ประเทศญี่ปุ่นต้องการใช้เกาหลีเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งของแรงงานราคาถูก สหภาพโซเวียตต้องการใช้เกาหลีเพื่อเป็นทางออกทางทะเลด้านมหาสมุทรแปซิฟิก และสหรัฐอเมริกาที่ต้องการให้เกาหลีเป็นแนวป้องกันการขยายอิทธิพลของฝ่ายคอมมิวนิสต์ คาบสมุทรเกาหลีจึงถูกรุกรานอยู่ตลอดเวลา และในที่สุดต้องเผชิญกับภาวะสงคราม ซึ่งนำความเสียหายมาสู่ประชาชนชาวเกาหลีเป็นอย่างมาก

ประวัติศาสตร์เกาหลีในยุคแรกเริ่ม (57 ปีก่อนคริสตกาล ถึง ค.ศ. 668) ประกอบด้วย 3 อาณาจักรคือ โคกูเรียว (Koguryo) เป็กเซ (Paekche) และซิลลา (Shilla) ซึ่งปกครองทั้งคาบสมุทรเกาหลีและพื้นที่ส่วนใหญ่ในแมนจูเรีย ต่อมา ค.ศ. 676 อาณาจักรซิลลาก็รวมคาบสมุทรทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันเป็นครั้งแรกและได้สถาปนาอาณาจักรใหม่ชื่อว่าอาณาจักร โคเรียว (ค.ศ. 918-ค.ศ. 1392) ซึ่งเป็นยุคที่ปกครองโดยขุนนาง มีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ และชื่อ“เกาหลี” (Korea) ในปัจจุบัน ก็เพี้ยนมาจาก “Koryo” นั่นเอง

ต่อมาในราชวงศ์โชซอน (ค.ศ. 1392-ค.ศ. 1910) ราชวงศ์สุดท้ายของเกาหลี เป็นช่วงของการปฏิรูปการเมืองและเศรษฐกิจ โดยได้รับอิทธิพลมาจากลัทธิขงจื้อ ราชวงศ์นี้มีงานสร้างสรรค์ทางวรรณคดีและมีการประดิษฐ์ตัวอักษรเกาหลีที่เรียกว่าฮันกิล โดยมีเมืองฮันยาง (Hanyang) (กรุงโซล) เป็นเมืองหลวง

ช่วงปลายราชวงศ์โชซอนของเกาหลี (459 ปีหลังจากก่อตั้งราชวงศ์) ตรงกับช่วงที่ญี่ปุ่นเปิดประเทศ (31 มีนาคม ค.ศ. 1851) ญี่ปุ่นจึงต้องการแสวงหาอาณานิคมเพื่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศ จึงเลือกคาบสมุทรเกาหลีเป็นเป้าหมาย ซึ่งในขณะนั้นเกาหลีเป็นเป้าหมายของจีนและโซเวียตเช่นกันที่ต้องการเกาหลีเป็นรัฐกันชนจากการถูกรุกราน ทำให้เกิดสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่น ในปี 1894 – 1895 (Sino – Japanese War)¹ รวมทั้งสงครามทางเรือระหว่างรัสเซียและญี่ปุ่น ในปี 1904 – 1905 (Russo-Japanese War)²

¹ สงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งแรก (First Sino-Japanese War) สงครามมีเหตุจากเรือลาดตระเวนของจักรวรรดิญี่ปุ่นยิงปืนใส่เรือรบของจีน ในวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 1894 ต่อมาสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งแรกเกิดขึ้นระหว่างวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1894 -17 เมษายน ค.ศ. 1895 เป็นการสู้รบกันระหว่าง ราชวงศ์ชิง (Qing Dynasty) ของจีนกับ จักรพรรดิเมจิ (Meiji Emperor) แห่งญี่ปุ่น เพื่อครอบครองคาบสมุทรเกาหลี (Korea) ในสมัยนั้นญี่ปุ่นได้พยายามพัฒนาประเทศทั้งทางทหารและอุตสาหกรรมให้ทันสมัยตามแบบชาติตะวันตก จึงต้องการขยายดินแดนมายังเอเชียตะวันออกโดยเฉพาะบริเวณคาบสมุทรเกาหลี ซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญสำหรับป้องกันประเทศจากจักรวรรดินิยมตะวันตก อีกทั้งยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยแร่เหล็กและถ่านหิน ผลจากสงครามครั้งนี้จีนเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ ต้องยอมเจรจาสงบศึก โดยลงนามในสนธิสัญญาชิโมโนเซกิ (Treaty of Shimonoseki) ยินยอมยกเกาหลีให้อยู่ในความดูแลของญี่ปุ่น และต้องชดใช้ค่าเสียหายให้ญี่ปุ่น 200 ล้านตำลึง (Kuping taels) ฝ่ายจีนเสียชีวิตและบาดเจ็บราว 35,000 คน ฝ่ายญี่ปุ่นเสียชีวิตราว 13,823 คน บาดเจ็บอีก 3,973 คน

(สงครามจีน-ญี่ปุ่น [Online], Accessed 20 February 2015. Available from <http://www.sarakadee.com/web>)

และญี่ปุ่นก็สามารถกำจัดจีนและรัสเซียออกจากเกาหลีได้สำเร็จ ญี่ปุ่นจึงเข้าไปมีบทบาทในเกาหลีทุกด้านทั้ง เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1910 ถือเป็นการสิ้นสุดราชวงศ์โชซอนเพราะ ญี่ปุ่นได้ผนวกเกาหลีให้เป็นส่วนหนึ่งของจักรวรรดิญี่ปุ่น และเปลี่ยนชื่อเกาหลีเป็น โชเซน (Chosen)

เกาหลีตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของญี่ปุ่นอยู่เป็นเวลา 35 ปี (ค.ศ.1910-ค.ศ.1945) โดยญี่ปุ่นได้เข้ามา กอบโกยผลประโยชน์จากเกาหลีไปอย่างมาก เข้าควบคุมทุกอย่างทั้งการค้า อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม สร้างความทุกข์และความขมขื่นให้แก่ประชาชนชาวเกาหลีเป็นอย่างมาก จนนำมาสู่การประท้วง ในวันที่ 17 เมษายน ค.ศ. 1919 ประชาชนเกาหลีเดินขบวนต่อต้านญี่ปุ่นนำโดย ดร. ซึง มั่น รี การประท้วงเกิดขึ้นทั้งใน โชล และเมืองต่างๆ ทำให้ญี่ปุ่นไม่พอใจและสังหารประชาชนเกาหลีที่ร่วมเดินขบวนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก หลังจากนั้นก็เกิดเหตุการณ์นองเลือดขึ้นมากมาย ทำให้ญี่ปุ่นต้องออกอุบายต่างๆ เพื่อสยบความรุนแรง เช่นประกาศว่าจะปฏิบัติต่อประชาชนเกาหลีให้เท่าเทียมกับประชาชนญี่ปุ่น แต่ก็ไม่เป็นผล เพราะประชาชน เกาหลีก็ยังออกมาประท้วงญี่ปุ่นและเรียกร้องเอกราชจากญี่ปุ่นอยู่ตลอดเวลา

เกาหลีได้รับเอกราชหลังจากญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1945 หลังจากได้รับเอกราชเกาหลีก็ยังคงวุ่นวายเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีกลุ่มทางการเมือง มากมายที่อ้างตนเพื่อจัดตั้งรัฐบาลของประเทศ เนื่องจาก 35 ปีที่ผ่านมา ญี่ปุ่นไม่ได้ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา การเมืองการปกครองในเกาหลี อีกทั้งประชาชนเกาหลียังคงขาดผู้นำประเทศที่มีความสามารถ และเงื่อนไข ของสนธิสัญญาอัลต้า (Yalta Conference)³ ในการปลดอาวุธของทหารญี่ปุ่นในประเทศเกาหลี เป็น ปัจจัยพื้นฐานทำให้ประเทศมหาอำนาจอย่าง สหรัฐอเมริกาและรัสเซีย เข้ามายึดครองเกาหลีในเวลาต่อมา

² สงครามญี่ปุ่น - รัสเซีย เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งสองเกี่ยวกับเกาหลีซึ่ง เป็นดินแดนที่ทั้ง 2 ฝ่ายต่างมีความ ต้องการเข้าครอบครอง เมื่อไม่สามารถเจรจาตกลงกันได้ จึงเกิดการทำสงครามกันขึ้น ในช่วง ค.ศ. 1904 - 1905 สาเหตุสำคัญประการ หนึ่งที่รัสเซียต้องการครอบครองเกาหลีคือต้องการทางออกสู่ทะเลโดยผ่านจีนและเกาหลี (สงครามรัสเซีย-ญี่ปุ่น [Online], Accessed 20 February 2015. Available from <http://www.navy.mi.th>)

³ กติกาสัญญาความเป็นกลางโซเวียต-ญี่ปุ่นคือสนธิสัญญาระหว่าง สหภาพโซเวียตและจักรวรรดิญี่ปุ่น ลงนามกันเมื่อ ค.ศ. 1941 สองปีหลังจากสงครามชายแดนโซเวียต-ญี่ปุ่น หลังจากที่สงครามอุบัติขึ้นในทวีปยุโรประหว่างสหราชอาณาจักรกับฝรั่งเศสฝ่าย หนึ่ง และนาซีเยอรมนีอีกฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่เดือนกันยายน ค.ศ. 1939 สหภาพโซเวียตมองเห็นความจำเป็นที่จะต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์กับ ประเทศในภาคพื้นตะวันออกไกล เพื่อเตรียมตัวรับภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับภาคตะวันตกของประเทศ อีกด้านหนึ่ง คือ ญี่ปุ่น ซึ่งอยู่ ระหว่างสงครามกับประเทศจีน และความสัมพันธ์กับสหรัฐอเมริกาเริ่มเลวร้ายลงไปทุกขณะ ดังนั้น ญี่ปุ่นจึงมีความต้องการที่จะ ประรองคองกับสหภาพโซเวียตเพื่อพัฒนาจุดยืนของตนในเวทีโลก และรักษาแนวชายแดนทางเหนือของแมนจูว์ จากการรุกรานของ สหภาพโซเวียตที่อาจจะเกิดขึ้นได้ กติกาสัญญาดังกล่าวได้รับการลงนามที่กรุงมอสโก เมื่อวันที่ 13 เมษายน ค.ศ. 1941 โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของญี่ปุ่น นายโยซูเกะ มัตซุโอะกะ และเอกอัครราชทูต โยชิฮิโกะ ทะเทกาวะ ซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายญี่ปุ่น และนายวียาเชสลอฟ โมโลตอฟ ซึ่งเป็นผู้แทนฝ่ายโซเวียต ผลจากสนธิสัญญาทำให้รัสเซียเข้ารุกรานเกาหลีได้อย่างง่ายดายมากขึ้น (กติกาสัญญาความเป็นกลางโซเวียต-ญี่ปุ่น [Online], Accessed 20 February 2015. Available from <http://th.wikipedia.org/wiki/กติกาสัญญาความเป็นกลางโซเวียต-ญี่ปุ่น>)

หลังญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 เกาหลีได้รับเอกราช แต่สหรัฐอเมริกากับสหภาพโซเวียตยังคงพยายามแย่งกันเข้ามาครอบครองเกาหลี โดยสหภาพโซเวียตต้องการใช้เกาหลีเป็นทางออกสู่มหาสมุทรแปซิฟิกและเผยแพร่วาระบอบคอมมิวนิสต์ ด้านสหรัฐอเมริกาเข้ามาปกป้องเกาหลีโดยอ้างว่าเพื่อเป็นการควบคุมไม่ให้ระบอบคอมมิวนิสต์แพร่กระจายเข้าสู่เอเชียจนทำให้เกิดสงครามเกาหลีในเวลาต่อมา

สงครามเกาหลีเปิดฉากขึ้นเมื่อ วันที่ 25 มิถุนายน ค.ศ. 1950 คิม อิล-ซุง (Kim Il-sung) ผู้นำเกาหลีเหนือ ซึ่งได้รับการสนับสนุนกำลังทหารและอาวุธจากสหภาพโซเวียตและจีน ได้ส่งกองทัพราว 200,000 นาย บุกลงมาโจมตีเกาหลีใต้ซึ่งมีกำลังทหารอยู่ไม่ถึง 100,000 นาย จึงใช้เวลาแค่ 3 วันก็สามารถบุกยึดกรุงโซลได้ อี ซึง-มัน (Yi Seung-man) ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ ต้องขอความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดี แฮร์รี เอส. ทรูแมน (Harry S. Truman) จึงออกคำสั่งให้ ดักลาส แมคอาเธอร์ (Douglas MacArthur) ผู้บัญชาการกองทัพสหรัฐอเมริกาในตะวันออกไกล นำกองทัพเข้าช่วยเกาหลีใต้ในทันทีและเกิดการปะทะบุกยึดพื้นที่กันระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้อยู่หลายครั้ง

วันที่ 10 กรกฎาคม ค.ศ. 1951 กระบวนการเจรจาสงบศึกเริ่มเกิดขึ้น แต่ระหว่างนั้นก็ยังมีการปะทะกันอีกหลายครั้ง และในที่สุด วันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 ทั้งสองฝ่ายก็สามารถตกลงกันได้ โดยมีการลงนามใน "ข้อตกลงสงบศึกเกาหลี" (Korean Armistice Agreement) ที่หมู่บ้านปันมุนจอม (Panmunjom) ทางตอนเหนือของกรุงโซล ข้อตกลงนี้ทำให้เกิดการหยุดยิง กำหนดเส้นแบ่งพรมแดนความยาว 250 กิโลเมตร ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือ ที่เป็นเส้นแบ่งพรมแดนเดิมเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และมีการกำหนด "เขตปลอดทหารเกาหลี" (Korean Demilitarized Zone : DMZ) ตามแนวเส้นแบ่งพรมแดนใหม่เป็นความกว้าง 4 กิโลเมตร เพื่อใช้เป็นแนวกันชนและคาบสมุทรเกาหลีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่บริเวณเส้นขนานที่ 38 ดังกล่าว โดยทางเหนือเป็นพื้นที่ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี ปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์ภายใต้การสนับสนุนของสหภาพโซเวียต และทางใต้เป็นพื้นที่ของสาธารณรัฐเกาหลี ปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้การสนับสนุนของสหรัฐอเมริกา

บทสรุปของสงครามไม่มีฝ่ายใดเป็นผู้ชนะ แทบจะไม่มีใครเปลี่ยนแปลงอาณาเขต แต่กลับสร้างความเสียหายขึ้นอย่างใหญ่หลวง มีพลเรือนทั้งสองชาติต้องบาดเจ็บล้มตายไปกว่า 2.5 ล้านคน ทหารฝ่ายกองกำลังสหประชาชาติกว่า 1 ล้านนาย ต้องเสียชีวิตและสูญหายกว่า 200,000 นาย ทหารฝ่ายเกาหลีเหนือและจีนกว่า 1.6 ล้านนาย ต้องเสียชีวิตกว่า 500,000 นาย⁴ สภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกาหลีใต้ ตกต่ำถึงที่สุด ประชาชนมากมายไร้ที่อยู่อาศัย กรุงโซลเสียหายมากที่สุด รวมทั้งอุตสาหกรรมต่างๆถูกทำลายไปมากกว่าครึ่ง การเกษตรของประเทศก็หยุดชะงัก ส่งผลให้ประชาชนอดอยากอย่างสาหัส

นับตั้งแต่ปี 1948 – 1979 เป็นช่วงเวลากว่าสามสิบปีที่เกาหลีใต้ฟื้นฟูประเทศหลังจากที่บอบช้ำจากสงคราม โดยมีการฟื้นฟูทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายใน

⁴ ปรีชา ศรีวาลย์, สงครามโลกครั้งที่ 1-2 และสงครามเกาหลี (กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, 2530), 178 – 181.

ประเทศ สามารถแบ่งช่วงของการพัฒนาประเทศได้เป็น 4 ช่วง ตามสมัยของผู้นำประเทศ โดยสภาพ การเมืองและเศรษฐกิจของเกาหลีได้ช่วงปี 1948 – 1979 อย่างสังเขปมีดังนี้

เกาหลีใต้ยุคสาธารณรัฐที่ 1 : ประธานาธิบดี ซึง มั่น รี (ค.ศ. 1948 – 1960)

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1948 ซึง มั่น รี ได้รับเลือกเป็นประธานาธิบดีคนแรกของสาธารณรัฐเกาหลี ภายใต้อาณัติของสหประชาชาติ ซึ่งในช่วงนี้ประเทศเกาหลีต้อง ตกอยู่ภายใต้การปกครองแบบเผด็จการ เป็นเวลาถึง 12 ปี โดยประธานาธิบดี ซึง มั่น รี ต้องการมีอำนาจ และ รักษาอำนาจอย่างมั่นคง จึงใช้นโยบายและกลไกต่างๆเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจ เช่นการแก้ไข รัฐธรรมนูญเพื่อผลประโยชน์ของผู้นำ การใช้วิธีที่ไม่ชอบธรรมเพื่อชนะการเลือกตั้ง การใช้กฎหมายเพื่อ วัตถุประสงค์ทางการเมือง การควบคุมและปราบปรามนักการเมืองฝ่ายค้านและประชาชน โดยวิธีการ ดังกล่าวเป็นวิธีการที่ไม่ชอบธรรมแต่ทำให้ประธานาธิบดี ซึง มั่น รี ดำรงตำแหน่งอยู่ถึง 3 วาระนอกจากนี้ นักการเมืองและข้าราชการก็มีการคอร์รัปชันเป็นจำนวนมาก

เนื่องด้วยปัจจัยดังกล่าวทำให้ประชาชนไม่พอใจ นำไปสู่การเดินขบวนประท้วงโดยนักศึกษาเพื่อให้ ประธานาธิบดี ซึง มั่น รี ลาออกจากตำแหน่ง ขณะเดียวกันประชาชนในประเทศก็ยังคงไร้ที่อยู่อาศัย ว่างงาน เศรษฐกิจตกต่ำ ประเทศยังคงเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยที่ภาคอุตสาหกรรมยังคงไม่พัฒนา ในการฟื้นฟู ประเทศอาศัยเงินช่วยเหลือจากต่างชาติเท่านั้น แต่ในทางกลับกัน ในช่วงนี้ก็ได้มีการวางรากฐานของ การศึกษาและเรียนรู้วิทยาการใหม่ๆที่เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อมา

เกาหลีใต้ยุคสาธารณรัฐที่ 2 : ประธานาธิบดี ยุน โบ ซอน (ค.ศ. 1960)

สมัยสาธารณรัฐที่ 2 เป็นช่วงที่เศรษฐกิจไม่พัฒนา การเมืองยังคงวุ่นวาย โดยรัฐบาลของ ประธานาธิบดี ยุน โบ ซอน ไม่สามารถแก้ปัญหาภายในประเทศทั้งเศรษฐกิจและปัญหาการคอร์รัปชันของ ข้าราชการได้ ในระยะเวลา 9 เดือนในการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดี ยุน โบ ซอน จึงจบลงด้วยการถูก รัฐประหารโดยนายพล ปัก จุง ฮี

รัฐบาลรักษาการทหาร : การทำรัฐประหารของนายพล ปัก จุง ฮี (ค.ศ. 1961 - 1963)

ในช่วงของการทำรัฐประหารรัฐบาลประธานาธิบดี ยุน โบ ซอน ของนายพล ปัก จุง ฮี เป็นช่วง เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครอง และด้านเศรษฐกิจ ในช่วงนี้การปกครองเป็นระบอบเผด็จ การทหาร เนื่องจากเป็นรัฐบาลทหารทำให้นายพล ปัก จุง ฮี สามารถรักษาอำนาจไว้ได้อย่างมั่นคง ต่อมาเมื่อ มีการเลือกตั้ง นางพล ปัก จุง ฮี ได้ลาออกจากกองทัพและสามารถจัดตั้งรัฐบาลพลเรือน โดยมี ปัก จุง ฮี เป็น ประธานาธิบดี

ในช่วงนี้รัฐบาลได้เร่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้มีการทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 1 (ค.ศ.1962-ค.ศ.1966) ที่สนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าโดยใช้แรงงานในประเทศ

รวมทั้งสนับสนุนธุรกิจขนาดใหญ่หรือ แซโบล (Chaebols)⁵ ทำให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมาก โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญเช่น การปรับปรุงโครงสร้างเศรษฐกิจที่เน้นด้านอุตสาหกรรมมากกว่าด้านเกษตรกรรม เน้นการผลิตเพื่อใช้ในประเทศและเพื่อส่งออก การปรับปรุงโครงสร้างการคมนาคม การปฏิรูปทางด้านเงินทุนในประเทศ และการปฏิรูปการบริหารภายในประเทศ

เกาหลีใต้ยุคสาธารณรัฐที่ 3 : ประธานาธิบดี ปัก จุง ฮี (ค.ศ. 1963 – 1973)

ภายในประเทศเริ่มเกิดความวุ่นวายทางการเมือง มีการเดินขบวนประท้วงทั้งจากประชาชนและนักศึกษา รวมทั้งการต่อต้านจากฝ่ายค้าน เนื่องจากรัฐบาลได้เปิดสัมพันธไมตรีและร่วมมือทางเศรษฐกิจกับญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิด การประท้วงลุกลามไปถึงการต่อต้านกองทัพสหรัฐอเมริกาในเกาหลี และการสังหารเกาหลีเข้าไปช่วยในสงครามอินโดจีน การประท้วงรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ โดยมีการรวมตัวกันของนักศึกษาและเหล่ากรรมกรที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นมาด้วย ทำให้ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ได้ใช้กลไกทางกฎหมาย โดยการประกาศกฎอัยการศึกและรัฐประหารตนเอง ต่อมาได้สั่งแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1962 เป็นรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1972 หรือที่รู้จักกันในนามรัฐธรรมนูญฉบับยูน⁶ ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญเป็นการแก้ไขเพื่อรักษาอำนาจของประธานาธิบดีและให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีอย่างเต็มที่ใน

⁵ แซโบลเป็นกลุ่มธุรกิจใหญ่ของประเทศเกาหลีใต้ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 1920 และมีการพัฒนาเติบโตเรื่อยมาจนมารุ่งเรืองในช่วงปี 1960-1990 ในช่วงนี้ถือเป็นช่วงที่เติบโตสูงสุดของกลุ่มธุรกิจแซโบล เนื่องจากว่าได้รับการสนับสนุนอย่างมากในสมัยประธานาธิบดีปักจุงฮี ซึ่งได้ให้สนับสนุนจัดตั้งระบบธุรกิจแซโบลเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โดยที่รัฐบาลจะเป็นคนกำหนดแผนการนโยบายการผลิตและสนับสนุนสินเชื่อธนาคารของรัฐให้กับกลุ่มแซโบล ในช่วงระยะเวลาที่สื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาคเอกชนกับรัฐ จนนำไปสู่ความสัมพันธ์ในเชิงอุปถัมภ์ รัฐบาลในสมัยนั้นจะเป็นผู้ที่ผูกขาดทรัพยากรในประเทศทุกประเภทรวมถึงสถาบันการเงินและธนาคาร ทำให้การเข้าถึงเป็นไปได้ยาก จะมีก็แต่กลุ่มนักธุรกิจที่มีความสนิทสนมกับรัฐบาลเท่านั้น ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจในเกาหลีใต้ช่วงนี้เป็นแบบผูกขาด และยังคงพบว่า กลุ่มธุรกิจแซโบลมีการให้เงินสนับสนุนแก่พรรคการเมืองอีกด้วย

(กลุ่มธุรกิจแซโบล [Online], Accessed 3 May 2015. Available from <http://www.aecconsultandconnect.co.th/th/knowledge-3/มองมุมกลับ-ปรับมุมมอง/335-กลุ่มธุรกิจแซโบล.html>)

⁶ ปักจุงฮีประกาศใช้รัฐธรรมนูญยูนในปี 1972 เพื่อให้ตนสามารถครองอำนาจได้โดยไม่มีกำหนด เขาได้ออกกฤษฎีกาหลายฉบับ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 53 ของรัฐธรรมนูญยูน ซึ่งเปิดทางให้เขาใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดต่างๆ ผ่านหน่วยงานรัฐ เช่น องค์การข่าวกรองกลางเกาหลี ในการปราบปรามสื่อมวลชนและพลเมือง กฤษฎีกาฉุกเฉินของประธานาธิบดีฉบับที่ 1 ซึ่งออกในเดือนมกราคม ค.ศ. 1974 ห้ามมิให้ผู้ใดแสดงความคิดเห็นคัดค้านรัฐธรรมนูญยูน และฉบับที่ 2 อนุญาตให้คุมขังบุคคลที่ละเมิดกฤษฎีกาฉบับที่ 1 ได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และกำหนดโทษจำคุกสูงสุด 15 ปี ในปี 1975 ปักจุงฮีได้ออกกฤษฎีกาฉบับที่ 9 สั่งห้ามการชุมนุมทางการเมืองทุกรูปแบบ เพื่อปราบปรามการประท้วงของนักศึกษา

(ศาลรธน.เกาหลีใต้พิพากษา คำสั่ง 'ปักจุงฮี' ขัดรัฐธรรมนูญ [Online], Accessed 20 February 2015. Available from <http://news.voicetv.co.th/world/65984.html>)

การปกครองประเทศ โดยที่ไม่ขัดกับกฎหมาย สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนเป็นอย่างมากออกมาประท้วงอยู่บ่อยครั้ง สภาพทางการเมืองมีความร้อนแรงอยู่ตลอดเวลา

ด้านเศรษฐกิจรัฐบาลประธานาธิบดี ปัก จุง ฮี ได้เน้นการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่กำหนดขึ้น รวมทั้งใช้อำนาจทุกทางในการดึงให้ทุกฝ่ายเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมที่สำคัญได้แก่ ใยสังเคราะห์ ปุ๋ยเคมี ปูนซีเมนต์ น้ำมันที่กลั่นแล้ว และ สินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้เน้นฝีมือแรงงาน มีการผลิตที่สำคัญคือ อุตสาหกรรมการผลิตหมปลอม ขนตาปลอม เสื้อผ้า ไม้อัด เป็นต้น รวมทั้งมีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 เร่งการผลิตเพื่อส่งออกและการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า มีมาตรการที่ให้สิทธิพิเศษแก่ผู้ส่งออก เช่น นโยบายภาษี การส่งเสริมการส่งออก การป้องกันการค้าหรือการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นมาตรการที่รัฐบาลใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นการพัฒนา ด้านอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็นการควบคุมกลุ่มบริษัททั้งภายในและภายนอกประเทศ ในขณะเดียวกันก็ให้การสนับสนุนส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มธุรกิจ แชนโบล เพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลก และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจากการออกมาตรการและนโยบายทางด้านเศรษฐกิจโดยรัฐบาลและความร่วมมือของทางด้านเอกชน ทำให้เกิดการพัฒนาของเศรษฐกิจ ทั้งภายในและภายนอกประเทศมากขึ้น และเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับการพัฒนาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีอีกด้วย

เกาหลีใต้ยุคสาธารณรัฐที่ 4 : ประธานาธิบดี ปัก จุง ฮี (ค.ศ. 1974 – 1979)

การเมืองยังคงอยู่ในสภาวะที่ร้อนแรงจากการประท้วงของประชาชน นักศึกษา และกรรมกรภาคอุตสาหกรรม ทำให้ในเดือนเมษายน ค.ศ. 1974 รัฐบาลประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ได้ออกกฤษฎีกาฉุกเฉินห้ามประชาชนทำกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นการต่อต้านรัฐบาลหรือยุยงให้เกิดการปฏิวัติรัฐธรรมนูญ อีกทั้งรัฐบาลได้ใช้อำนาจในการจับกุมและกวาดล้างนักการเมืองฝ่ายตรงข้ามและประชาชนที่ต่อต้านรัฐบาลทำให้การประท้วงรุนแรงขึ้นและขยายวงกว้างไปทั่วประเทศ ต่อมาในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1975 ได้ออกกฎหมายภาวะฉุกเฉินเพื่อควบคุมกิจกรรมในชีวิตประจำวันของประชาชนมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดการต่อต้านรัฐบาลก็ได้มีคำสั่งปราบปรามอย่างรุนแรง สภาพการเมืองปั่นป่วนตลอดเวลาเพราะความต้องการรักษาอำนาจของประธานาธิบดีปัก จุง ฮี และในวันที่ 26 ตุลาคม ค.ศ. 1979 ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ถูกลอบสังหารเนื่องจากประชาชนไม่พอใจระบบเผด็จการและต้องการให้ประเทศเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

แม้ว่าสภาพทางการเมืองจะร้อนแรง แต่สภาพเศรษฐกิจก็ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลของประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ได้ออกแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 2 (ค.ศ.1963-ค.ศ.1971) ที่มีนโยบายสอดคล้องกับฉบับที่ 1 และฉบับที่ 3 (ค.ศ.1972-ค.ศ.1976) และฉบับที่ 4 (ค.ศ.1971-ค.ศ.1981) ตามมา ทำให้อัตราการเจริญทางเศรษฐกิจสูงขึ้นมาก ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 3 มีการเร่งพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกเป็นหลักและการส่งเสริมของรัฐบาลที่ให้สิทธิประโยชน์กับผู้ส่งออก และการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยี โดยมีอุตสาหกรรมหลักคือ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า การต่อเรือ สินค้าอิเล็กทรอนิกส์

และอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งมีอุตสาหกรรมการส่งออกเป็นรายได้หลักของประเทศ แต่ในแผนพัฒนาฉบับที่ 4 เนื่องจากเกิดวิกฤตน้ำมันในปี 1974 และในปี 1979 ส่งผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมการส่งออก ทำให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจลดลงไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

ด้วยปัญหาความวุ่นวายทางการเมืองภายหลังสงครามเกาหลีสงบลง ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งการก่อกำเนิดชนชั้นแรงงาน ที่ถือเป็นหัวหอกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศนับตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา

กำเนิดชนชั้นแรงงานเกาหลี

ชนชั้นแรงงานในเกาหลีได้ก่อกำเนิดขึ้นในช่วงที่เกาหลีได้เริ่มต้นพัฒนาประเทศจากประเทศสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1960 ก่อนหน้านั้นรัฐบาลของประธานาธิบดี ซึง มัน รี (ค.ศ.1948-1960) ได้ผลักดันกรอบยุทธศาสตร์กระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อทดแทนการนำเข้า เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศภายหลังสงครามแต่ไม่ประสบความสำเร็จเพราะการเมืองไม่สงบ เกิดการประท้วงจากประชาชนที่ไม่พอใจการใช้อำนาจของประธานาธิบดี ซึง มัน รี บ่อยครั้ง ทำให้เกาหลีทั้งประเทศยังคงวุ่นวายจากปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจย่ำอยู่กับที่ ประชาชนอดอยากและไร้ที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก มีโครงสร้างเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมที่พึ่งพาผลิตผลจากเกษตรกรรมเป็นหลักและส่งผลต่อมาจนถึงยุคของรัฐบาลประธานาธิบดียุน โบ ซอน ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาทั้งทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจได้ นายพล ปัก จุง ฮีจึงทำการรัฐประหารรัฐบาลประธานาธิบดียุน โบ ซอน (ค.ศ.1961) และขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 3 ของประเทศเกาหลีใต้ และเริ่มต้นดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศอีกครั้ง

ในช่วงสองถึงสามปีแรกของรัฐบาลประธานาธิบดีปัก จุง ฮีได้ใช้นโยบายมุ่งสู่ตลาดภายนอก หรือกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (export-oriented industrialization/EOI) เป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและสดใส สินค้าส่งออกก้าวกระโดดจากเพียง 87 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 1963 สู่ 835 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 1970 และมีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 10 เปอร์เซ็นต์ทุกปีในระหว่างดำเนินการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกนี้ รวมทั้งอัตราการเจริญเติบโตในภาคอุตสาหกรรมผลิตอยู่ที่ประมาณ 19 เปอร์เซ็นต์ทุกปี⁷

กระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมที่รวดเร็วในเกาหลีได้นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโครงสร้างเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตของประชาชน ก่อนเริ่มต้นยุทธศาสตร์กระบวนการกลายเป็น

⁷ Suh Kwanmo, "Han'guk sahoe kyekup kusunh ui yonku" A study of The classs composition in Korean society (Seoul : Seoul National University, 1987), 169, อ้างถึงใน ฮาเก็น คู, วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานเกาหลี, แปลโดย ธิญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ (กรุงเทพมหานคร : วิชาษา, 2552), 43.

อุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เกาหลีใต้เป็นประเทศสังคมนิยมกรรมประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมอาศัยอยู่ในเขตชนบทและประมาณครึ่งหนึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) มาจากผลิตผลทางการเกษตร ด้วยความก้าวหน้าของ EOI ทำให้ภาคเกษตรกรรมลดลงอย่างทันใดในส่วแบ่งของ GDP จาก 39.9 เปอร์เซ็นต์ในปี 1960 เป็น 14.6 เปอร์เซ็นต์ในปี 1980 และ 9.0 เปอร์เซ็นต์ในปี 1990 ขณะเดียวกันส่วนแบ่งในภาคอุตสาหกรรมได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจาก 18.5 เปอร์เซ็นต์ในปี 1960 ไปสู่ 41.4 เปอร์เซ็นต์ในปี 1980 และ 44.7 เปอร์เซ็นต์ในปี 1990 ขณะที่ภาคบริการเติบโตในระดับที่สม่ำเสมอจาก 41.5 เปอร์เซ็นต์ในปี 1960 ไปสู่ 46.3 เปอร์เซ็นต์ในปี 1990⁸ จากตัวเลขดังกล่าวทำให้กล่าวได้ว่าเกาหลีใต้ได้เปลี่ยนจากประเทศเกษตรกรรม ไปสู่สังคมอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว

ความเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไปเช่นกัน จำนวนแรงงานรับจ้างในเมืองสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว จาก 1.3 ล้านคนในปี 1960 เป็น 2.1 ล้านคนในปี 1966 และ 3.4 ล้านคนในปี 1970 และเพิ่มมากถึง 5.9 ล้านคนระหว่างปี 1975 ถึง 1984⁹ ชาวชนาจำนวนมากอพยพเข้าทำงานในเมือง ผลที่ตามมาคือครัวเรือนทางการเกษตรลดลงอย่างกะทันหัน โดยอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญได้แก่ ไยสังเคราะห์ ปุ๋ยเคมี ปูนซีเมนต์ น้ำมันที่กลั่นแล้ว ฆมปลอม ขนตาปลอม เสื้อผ้า ไม้อัด และ สินค้าอุปโภคบริโภคที่เป็นอุตสาหกรรมที่ยังไม่ได้เน้นฝีมือแรงงาน ซึ่งเติบโตอย่างรวดเร็วจากผลงานของแรงงานในประเทศ

ความสำเร็จอย่างรวดเร็วในการพัฒนาเศรษฐกิจ และพัฒนากระบวนการเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกของเกาหลีใต้ คือการมีทรัพยากรแรงงานที่มากมาย และแรงงานเหล่านั้นขาดความเข้มแข็งขององค์กรแรงงาน เรียกว่าแทบไม่มีการก่อตัวทางชนชั้นที่เข้มแข็งและสมบูรณ์ โดยตั้งแต่เกาหลีใต้เริ่มต้นกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ได้ดำเนินการควบคู่ไปกับกระบวนการทำให้กลายเป็นกรรมาชีพขนาดใหญ่ ที่ได้เปลี่ยนชาวนา และเหล่าลูกชวานานับล้านๆคน ไปสู่แรงงานรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตเมือง เป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่ขึ้นในชีวิตคนๆหนึ่ง แต่แรงงานชาวเกาหลีใต้กลับมีการปรับตัวได้อย่างรวดเร็วสอดคล้องกับความต้องการของนายทุนในภาคอุตสาหกรรมและรัฐบาล

ชนชั้นแรงงานของเกาหลีใต้ในช่วง ต้นทศวรรษ 1960 เข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมใหม่ในฐานะแรงงานที่ไร้ทิศทาง ไม่มีจิตสำนึกร่วมกันของชนชั้น ต่างเข้ามาในระบบอุตสาหกรรมเพื่อหวังที่จะทำงานแลกกับเงินเพื่อเลื่อนสถานะภาพทางสังคม เพราะรัฐบาลนายพลปัก จุง ฮีได้ดำเนินนโยบายทางการเกษตรที่

⁸ Bank of Korea, *Economic Statistics Yearbook* (Seoul : National Accounts, 1994), ไม่ปรากฏเลขหน้า, อ้างถึงใน ฮา เก็น คู, *วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานเกาหลี*, 50.

⁹ Suh Kwanmo and Shim Songbo, "Hyondankye Han'guk samuchik nodong undong" *The Korean white-collar union movement at the present stage* (Seoul : Seoul National University, 1989), 105, อ้างถึงใน ฮา เก็น คู, *วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานเกาหลี*, 54.

รักษาระดับราคาของพืชผลให้ต่ำเพื่อที่จะมีอาหารราคาถูกเลี้ยงคนงานในเมือง ชาวนายังถูกบังคับให้ขายผลผลิตของพวกเขาในราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดอย่างมาก คือประมาณ 85 เปอร์เซ็นต์ของราคาตลาดในตลอดทศวรรษที่ 1960 ถึง 1970¹⁰ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีทางเลือกด้วยความที่รายได้มีไม่พอใช้ในการยังชีพ ส่งผลให้การปรับตัวของแรงงานในภาคเกษตรกรรมไปสู่แรงงานในอุตสาหกรรมเป็นไปได้อย่างง่ายดาย และเพราะผลจากการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ทางสังคมและการเมืองในเกาหลีใต้ในประวัติศาสตร์ ทั้งการถูกเอารัดเอาเปรียบจากญี่ปุ่นในช่วงที่ตกเป็นประเทศอาณานิคม หรือความเจ็บปวดจากสงครามเกาหลีได้ทำให้ชาวเกาหลีใต้มีความสามารถในการปรับตัวสูงมากและยืดหยุ่น สิ่งที่แรงงานนำจิตตัวไปด้วยคือ ความตื่นตัวทางความคิด อุปนิสัยรักทำงานหนัก ความหวังต่ำ และไม่มีความคิดในเรื่องเอกลักษณ์ร่วมนอกเหนือไปจากแควดวงของครอบครัวและระบบเครือญาติ

ปัจจัยที่ทำให้กระบวนการแรงงานชาวเกาหลีใต้อ่อนแอ

มีหลายปัจจัยที่ทำให้ชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ในช่วงต้นทศวรรษ 1960 มีความอ่อนแอ อยู่ในภาวะที่สงบยอมศิโรราบต่อนายจ้าง ประการแรก ความเชื่อแบบขงจื้อ ชนชั้นแรงงานเกาหลีใต้ ไม่มีวัฒนธรรมแรงงานฝีมือที่เข้มแข็ง ผลผลิตของช่างฝีมือไม่เพียงแต่ไม่มีความสำคัญในวัฒนธรรมประเพณีเกาหลีเท่านั้น แต่พวกช่างฝีมือ ยังมีสถานะที่ต่ำในระบบความคิดแบบขงจื้อด้วย โดยข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์คือช่างฝีมือจำนวนมากถูกคัดมาจกพวกทาสในยุคราชวงศ์โชซอน เพื่อผลิตกระดาษ เครื่องมือเครื่องใช้ เสื้อผ้าตัดเย็บพิเศษ และสินค้าตัดเย็บฟุ่มเฟือยอื่นๆ สำหรับใช้ในราชสำนักและพวกขุนนาง ดังนั้นชนชั้นแรงงานอุตสาหกรรมในเกาหลีจึงมีประสบการณ์ทำให้เป็นคนงาน โดยปราศจากมรดกทางวัฒนธรรมและการจัดการองค์กร ไม่มีความภูมิใจในความเป็นช่างฝีมือ ไม่มีความรู้สึกถึงการมีอิสระเสรี กล่าวสั้นๆคือไม่มีทั้งวัฒนธรรมและสถาบันที่เป็นพื้นฐานเพื่อที่จะสร้างเอกลักษณ์และตัวตนในเชิงบวก

ประการที่สอง ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่สกัดกั้นการพัฒนาเอกลักษณ์ของแรงงาน แรงงานถูกดูถูกว่าต่ำต้อยและน่าเหยียดหยาม ตั้งแต่ปี 1960 จนกระทั่ง 1980 คนงานในโรงงานหญิง มักถูกเรียกว่า คงซุนนิ (กรรมกรหญิง) และคนงานในโรงงานชายถูกเรียกว่า คงโดลี (กรรมกรชาย) ที่บอกถึงนัยยะของสถานภาพที่ต้อยต่ำและน่าดูหมิ่น เทียบได้กับคนรับใช้ และคนงานเองนิยามตัวตนของพวกเขาบนพื้นฐานร่วมกันของผลประโยชน์ทางอาชีพ โดยสภาพเช่นนี้ทำให้แนวความคิดที่ครอบงำแรงงานชาวเกาหลีใต้เป็นการ “หนีออก” (exit) มากกว่า “การมีปากเสียง” (voice) คือพวกเขาต้องใช้บริการหนีจากโลกของโรงงานและสถานะของกรรมกร โรงงานทันทีที่เป็นไปได้ การนิยามตัวเองในทางบวกในฐานะแรงงาน (workers) หรือ

¹⁰ Chung Young-II, "Han'guk nongop ui hyonhwang kwa tangmyon kwaje" The state of Korean agriculture and its tasks (Seoul : Dolbegs, 1984), 33-66, อ้างถึงใน ฮา เก็น คู, วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานเกาหลี, 61.

ในฐานะสมาชิกของชนชั้นแรงงาน จึงเป็นสิ่งที่ยากลำบากสุดขีดในสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและสังคมแบบนี้¹¹

ประการที่สาม บริบททางการเมือง อุดมการณ์และวาทกรรมในเกาหลีใต้นั้น ไม่เอื้ออำนวยต่อการก่อตัวของชนชั้นแรงงาน เพราะอุดมการณ์ต่อต้านคอมมิวนิสต์ทำให้เกิดข้ออ้างอันสมเหตุสมผลในการกดทับอิสรภาพทางการเมืองและอิสรภาพการเป็นพลเมืองของแรงงาน การกระทำใดๆ ที่เกี่ยวกับการต่อต้านหรือการเคลื่อนไหวในแรงงานภาคอุตสาหกรรม จะเสี่ยงต่อการถูกโยนเข้ากับเรื่องของการเมือง และระบบคอมมิวนิสต์ จึงถือเป็นเครื่องมือในการควบคุมกิจกรรมทางการเมืองของแรงงานที่สำคัญ ด้วยสภาพทางการเมืองเช่นนี้ จึงทำให้ไม่มีพรรคการเมืองใดในเกาหลีใต้ จนกระทั่งสิ้นทศวรรษ 1990 ที่จะเป็นพันธมิตรกับแรงงานหรือสนับสนุนทรัพยากรองค์กรเพื่อขบวนการแรงงาน เพราะกลัวว่าจะถูกมองว่าให้ความร่วมมือกับระบอบคอมมิวนิสต์

ประการสุดท้าย รัฐบาลใช้ภาษาที่เน้นความเป็นชาตินิยม ครอบครัวนิยม การสมานสามัคคี และความมั่นคงของชาติครอบงำแรงงานชาวเกาหลีใต้ โดยรัฐบาลนิยามการพัฒนาเศรษฐกิจในความหมายว่าเป็นเป้าหมายของชาติในการพัฒนาเศรษฐกิจจะทำให้ชาติมั่นคงและเป็นมหาอำนาจเพื่อที่จะปกป้องตนเองจากคอมมิวนิสต์และประเทศมหาอำนาจอื่นๆ รัฐบาลยังการทำงานหนักของแรงงานและการเสียสละว่าเป็นการรักษาชาติ ขณะที่มองลักษณะการรวมตัวต่อต้านของสหภาพแรงงานว่าเป็นการทำลายความสงบในระบบอุตสาหกรรม รวมทั้งทำลายการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ แรงงานในอุตสาหกรรมถูกเรียกว่า “นักรบอุตสาหกรรม” แสดงให้เห็นถึงความพยายามของรัฐในการนิยามแรงงานในโรงงานว่ามีฐานะเป็นคังทหารผู้อยู่ในสงครามเศรษฐกิจผู้ต่อสู้กับคู่แข่งทางการค้ากับต่างชาติ และให้ความสัมพันธ์ในระบบอุตสาหกรรมเชื่อมโยงกับระบบครอบครัว เช่นสร้างคำขวัญที่ว่า “ปฏิบัติต่อคนงานดังเช่นสมาชิกในครอบครัว ทำงานในโรงงานดูแลตัวเองของเราเอง”¹² และรัฐยังป่าวประกาศชวนเชื่อในเรื่องจริยธรรมแบบขงจื้อในเรื่องความขยันหมั่นเพียร ความซื่อสัตย์ และบริหารจัดการแรงงานอย่างสอดคล้องไปกับระบบการศึกษาของรัฐบาล

ปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชนชั้นแรงงานในเกาหลีใต้

พัฒนาการทางชนชั้นของแรงงานเกาหลี เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงปรากฏขึ้นระหว่างปี 1980 เป็นต้นมา โดยที่เริ่มสะสมมาตั้งแต่ 1970 แรงงานเริ่มมีความเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิความเป็นมนุษย์ และความเป็นธรรมในการทำงาน เหล่าแรงงานเริ่มมีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น มีสำนึกร่วมของความเป็นชนชั้นแรงงานและเข้มแข็งมากขึ้น การต่อต้านจัดขึ้นและมีจิตสำนึกทางการเมืองอย่างสูงของแรงงานเกาหลีใต้นี้

¹¹ Hirschman Albert O, *Exit, Voice, and Loyalty* (Cambridge : Harvard University Press, 1971), อ้างถึงใน ฮา เก็น คู, *วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการต่อต้านทางชนชั้นแรงงานเกาหลี*, 20.

¹² เล่มเดียวกัน, 22.

ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมต่างๆในเกาหลีใต้เริ่มปั่นป่วนรวมทั้งการบริหารงานของรัฐบาลด้วยเช่นกัน โดยจุดกำเนิดสำคัญ มาจากการถูกปฏิบัติที่โหดเหี้ยมและสภาพการทำงานที่เลวร้ายจากโรงงานต่างๆ แรงงานมีประสบการณ์อย่างสูงจากความอยุติธรรม ทั้งระบบเผด็จการทหารของรัฐบาล และระบบเผด็จการจากการบริหารงานภายในโรงงาน การถูกปฏิบัติอย่างดูหมิ่นจากนายจ้างและคนอื่นๆในสังคม ที่ช่วยสร้างทั้งความโกรธและความเศร้าใจให้แก่แรงงานชาวเกาหลี โดยเฉพาะแรงงานสตรีที่มีเรื่องการข่มขู่ทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย โดยอาจกล่าวได้ว่า เหนือสิ่งอื่นใดที่แรงงานเกาหลีต้องการจากการทำงาน ไม่ใช่เพียงค่าแรงที่สูงขึ้น แต่เป็นการได้รับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์รวมทั้งการได้รับความเท่าเทียมกันในสังคม

ประการแรก รูปแบบที่เด่นชัดของกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเกาหลีใต้อันได้แก่ การก้าวกระโดดอย่างรวดเร็ว การเกี่ยวเนื่อง และมีการกระจุกตัวสูง ได้มีส่วนอย่างมากต่อการก่อตัวทางชนชั้นกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกที่ได้เริ่มต้นในต้นทศวรรษ 1960 ได้เร่งความเร็วขึ้นในช่วงปี 1970 ทำให้เกิดการกระจุกตัวเชิงพื้นที่อย่างชัดเจนมากขึ้น โรงงานผลิตสินค้าเกือบทั้งหมดเกิดขึ้นในเขตเมืองใหญ่และอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมไม่กี่แห่ง หรือเมืองอุตสาหกรรมใหม่รอบๆกรุงโซลและตลอดแนวชายฝั่งทะเล การพัฒนาเป็นอุตสาหกรรมโดยอาศัยเมืองเป็นศูนย์กลางเช่นนี้ มีเงื่อนไขจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการแรงงานอพยพจากชนบทจำนวนมาก โดยในเกาหลีมีแนวโน้มที่ผู้อพยพจำนวนมากเป็นผู้อพยพถาวร ไม่มีความประสงค์จะกลับไปสู่ชนบท ดังนั้นรูปแบบกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวสูงนี้ได้ช่วยสร้างชุมชนของเหล่าแรงงานรอบๆ เขตอุตสาหกรรมที่มีประชากรผู้เป็นกรรมาชีพ ผู้ซึ่งตระหนักว่าพวกเขาถูกกำหนดโดยค่าจ้างแรงงานในเมืองสำหรับชีวิตที่เหลือของพวกเขา โดยความสัมพันธ์ใกล้ชิดของชุมชนแรงงานนี้เป็นตัวสนับสนุนทรัพยากรสำคัญสำหรับการต่อสู้ของชนชั้นแรงงานในหลายๆ สังคมทั้งในตะวันตกและตะวันออก

ประการที่สอง มีความเป็นไปได้ว่ากระบวนการที่สำคัญมากกว่า ซึ่งได้เกิดขึ้นนอกกระบวนการอุตสาหกรรม อันมีจุดเริ่มต้นหลังช่วงปี 1970 คือชุมชนของนักวิชาการและปัญญาชนผู้มีความตื่นตัวทางการเมืองสูง ที่ได้เริ่มเชื่อมต่อกันกับขบวนการต่อต้านของแรงงานและคนชั้นล่าง รวมทั้งองค์กรทางศาสนาที่สำคัญมากในการหลอมรวมความแข็งแกร่งให้กับชนชั้นแรงงาน จากการมีกิจกรรมต่างๆเช่น โรงเรียนกลางคืนสำหรับแรงงาน ที่ทำให้แรงงานได้มาเจอกันและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และพัฒนาการของการหลอมรวมกันเป็นหนึ่งในหมู่แรงงาน สำนักการรวมกลุ่มของแรงงานเกิดขึ้นครั้งแรกผ่านกิจกรรมเหล่านี้ และดังนั้นจึงกลายเป็นกลุ่มสหภาพระดับรากหญ้ากลุ่มแรก และที่สำคัญส่วนใหญ่ของกลุ่มกิจกรรมสหภาพเหล่านี้ดำเนินการโดยกลุ่มแรงงานสตรีในโรงงานเย็บผ้า สิ่งทอ และอิเล็กทรอนิกส์ และเป็นผู้นำขบวนการรากหญ้าตั้งแต่ปี 1970 – 1980

ประการที่สาม ในช่วงต้นทศวรรษ 1980 นักศึกษาได้เป็นผู้แสดงบทบาทแทนกลุ่มศาสนา ซึ่งนักศึกษาเกาหลีใต้ ถือเป็นพลังที่แสดงบทบาทมากที่สุดต่อการเมืองยุคใหม่ของเกาหลีใต้ตั้งแต่ในปี 1961

และเป็นองค์ประกอบที่มีความเป็นการเมืองมากที่สุด ขบวนการของนักศึกษาได้เริ่มเข้าร่วมกับขบวนการแรงงานตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษ 1970 และต่อมาในช่วงต้นทศวรรษ 1980 นักศึกษาจำนวนมากมุ่งหน้าสู่โรงงานด้วยเป้าหมายที่จะปลุกจิตสำนึกทางชนชั้นให้แก่หมู่แรงงานและช่วยเหลือแรงงานในการจัดตั้งสหภาพแรงงาน การเข้ามาของนักศึกษากับแรงงานในหลายเรื่องๆ ได้ช่วยให้การขัดแย้งของแรงงานกลายเป็นประเด็นทางการเมืองและช่วยให้จิตสำนึกทางแรงงานชัดเจนขึ้น

ประการที่สี่ ขบวนการแรงงานเกาหลีใต้ได้รับความช่วยเหลืออย่างมากจากขบวนการมินจุง (minjung – ประชาชน) ที่เริ่มต้นในช่วงกลางทศวรรษ 1970 และกลายเป็นกระแสที่ครอบงำปัญญาชนในช่วงต้นศตวรรษ 1980 ขบวนการเคลื่อนไหวภาคประชาชนอย่างกว้างขวางนี้ ได้ถูกขับเคลื่อนโดยนักศึกษาและปัญญาชนที่เห็นแตกต่างกับรัฐบาล และมีเป้าหมายที่จะหลอมรวมกับพันธมิตรทางชนชั้นที่กว้างขวางระหว่างแรงงาน ชวนา ชาวไร่ คนจนเมือง และปัญญาชนหัวก้าวหน้าเพื่อต่อสู้กับระบอบเผด็จการอำนาจนิยมและความอยุติธรรมทางเศรษฐกิจ ขบวนการเคลื่อนไหวนี้ได้ดำเนินการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรม สังคม และการเมืองไปพร้อมๆ กัน และสนับสนุนความคิดประชาธิปไตยมวลชน การกระจายความยุติธรรม เอกสิทธิ์ทางวัฒนธรรม และบทบาทของประชาชนในประวัติศาสตร์ ขบวนการเคลื่อนไหวนี้ได้แนะนำภาษาทางการเมืองแบบใหม่ และกิจกรรมทางวัฒนธรรมโดยนำเสนอวัฒนธรรมดั้งเดิมเกาหลีในรูปแบบที่เหมาะสมผ่านทัศนคติของประชาชนทั่วไป ไม่ใช่มุมมองจากชนชั้นสูงเพียงอย่างเดียว โดยขบวนการภาคประชาชนนี้ได้ช่วยยกระดับจิตสำนึกทางการเมืองของชนชั้นแรงงาน ช่วยเสริมสร้างเอกสิทธิ์แรงงาน รวมทั้งช่วยเปิดมุมมองใหม่เกี่ยวกับบทบาทของแรงงานในสังคมและประวัติศาสตร์ว่าเป็นหน่วยหนึ่งที่มีความสำคัญทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้แรงงานมีการเผชิญหน้ากับรัฐอำนาจนิยมที่เข้มแข็งมากขึ้น

ประการสุดท้าย การมีวีรชนที่กล้าเสียสละต่อส่วนรวม เอาจริงเอาจังในการแก้ไขปัญหาในการทำงานของแรงงาน ผู้เป็นดั่งประกายไฟในความมืดมนของแรงงานชาวเกาหลี นั่นคือ ชุน เต อิล ชายหนุ่มช่างเย็บผ้าวัย 22 ปีในตลาดสันติภาพ หรือตลาดพุงสวา เต อิล ผู้ที่ชีวิตเติบโตมากับการเป็นกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมตัดผ้า พบเห็นทุกปัญหาของแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม เขาได้เตรียมการต่อสู้เพื่อเพื่อนชาวแรงงานของเขา และในที่สุดก็ได้ตัดสินใจใช้ชีวิตด้วยการเผาตัวเองประท้วง ในเหตุการณ์ประท้วงเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1970 นับจากเหตุการณ์ในวันนั้น ได้หลอมรวมให้แรงงานมีความเข้มแข็งมากขึ้นเพื่อให้ความตายของเต อิล ไม่สูญเปล่า และเป็นจุดเริ่มต้นของการหลอมรวมกันของเหล่าแรงงานและนักศึกษา ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

สาเหตุหลักของการประท้วงของชุน เต อิล จุดประสงค์หลักคือการเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงชีวิตการทำงานของแรงงานทั้งชายและหญิงในตลาดสันติภาพ มากกว่าความต้องการรายได้ที่มากขึ้นหรือจุดประสงค์ทางการเมือง เนื่องด้วยสภาพการทำงานในแต่ละวันของแรงงานกว่า 20,000 คนในตลาด

สันติภาพเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างมาก รวมทั้งโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆในเกาหลีใต้ก็แทบจะไม่ต่างกัน โดยสภาพการทำงานโดยทั่วไปของแรงงานในตลาดสันติภาพที่ซุน เต อิล ได้บันทึกไว้มีดังต่อไปนี้

ตัวอย่างการทำงานของแรงงานเกาหลีใต้ : กรณีตัวอย่าง ตลาดสันติภาพ (โซล)

ภาพที่ 1 : แรงงานเด็กผู้หญิงโรงงานเย็บผ้า

ที่มา : โซ ของ-เร, ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อัศจรรย์ประวัติ ซุน เต-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il, แปลโดย จรรยา ยิ้มประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552), 6.

ตลาดสันติภาพ (The peace Market) ตั้งอยู่ในเขตชองเก-ซุน กรุงโซล จากถนนสายที่ 6 ทางที่มุ่งไปยังสนามกีฬาโซล ประกอบด้วยร้านค้าตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อส่งขายทั่วประเทศเรียงรายกินเนื้อที่กว่า 7,400 เปียง (1 เปียงมีขนาด 3.3 ตารางเมตร) ซึ่งประกอบด้วยตลาดย่อยๆ อีกมากมาย พื้นที่ใกล้เคียงยังมีตลาดดองวา และตลาดทอง-อิล ที่ถูกสร้างขึ้นทับพื้นที่สลัมที่ใหญ่ที่สุดในกรุงโซล จากการสำรวจข้อมูลของ ซุน เต อิล พบว่ามีโรงงานเล็กๆกระจุกตัวอยู่ในทั้งสามตลาดรวมกันถึง 800 โรงงาน และจำนวนคนงานรวมกันทั้งสิ้น 20,000 คน ส่วนใหญ่อยู่ในตลาดสันติภาพถึง 14,000 คนซึ่งประมาณ 80-90 เปอร์เซ็นต์เป็นแรงงานสตรี¹³ โดยตลาดสันติภาพยังเป็นที่รวมตัวของคนงานตัดเย็บเสื้อผ้าที่มีฝีมือสูง ความต้องการของคนในประเทศเกาหลีใต้ส่วนใหญ่จึงต้องการเสื้อผ้าที่ตัดเย็บในโซล ผู้ประกอบการรายย่อยที่อยู่ในต่างจังหวัดจึงไม่สามารถแข่งขันได้ ถ้าไม่ล้มละลายก็จำเป็นต้องย้ายเข้ามารวมในตลาดทั้งสามแห่งนี้ ทำให้ตลาดสันติภาพเจริญเติบโตขึ้นเรื่อยๆ

¹³ โซ ของ-เร, ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อัศจรรย์ประวัติ ซุน เต-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il, แปลโดย จรรยา ยิ้มประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552), 101.

ความรุ่งเรืองของผู้ประกอบการต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับชีวิตของคนงาน เพราะลักษณะงานของตลาดสันติภาพเป็นแรงงานที่เน้นฝีมือแรงงานเข้มข้น (Labour intensive) ที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจำนวนมากในการขับเคลื่อนกิจการ แต่ผู้ประกอบการในตลาดสันติภาพดำเนินกิจการของตน โดยที่ให้ค่าตอบแทนในการทำงานแก่แรงงานในอัตราที่ต่ำมาก อัตราค่าแรงในแต่ละเดือนของคนงานในตลาดสันติภาพที่สำรวจโดยซุน เต อิล ในปี 1970 พบว่า เด็กช่วยงานจะได้รับค่าแรงรายเดือนระหว่าง 1,800–3,000 วอน (US\$ 4.5-7.5) ช่างเย็บจะได้รับค่าแรงรายเดือนระหว่าง 7,000-25,000 วอน (US\$ 4.50-62.50) ผู้ช่วยช่างเย็บจะได้รับค่าแรงรายเดือนระหว่าง 3,000-15,000 วอน (US\$ 7.50-37.50) และช่างตัดจะได้รับค่าแรงรายเดือนระหว่าง 15,000-30,000 (US\$ 37.50-75.00) โดยที่แรงงานเด็กอายุระหว่าง 13-14 ปี ต้องทำงานหนักทั้งวันโดยได้ค่าแรงเพียงวันละ 70 วอน (17.5 เซน)¹⁴ ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยมาก ที่ต้องแลกกับการทำงานที่หนักหนาสาหัส อีกทั้งแรงงานยังต้องทำงานหนักมากขึ้นเป็นสองเท่าในช่วงก่อนเทศกาลบางครั้งต้องทำงานติดต่อกัน 2-3 วันโดยที่ไม่ได้หยุดพัก เพื่อแลกกับค่าจ้างพิเศษเพียงเล็กน้อย โดยเวลาทำงานที่ปกติของตลาดสันติภาพโดยเฉลี่ยคือวันละประมาณ 14-16 ชั่วโมง ซึ่งมากกว่าที่กฎหมายแรงงานกำหนด และมีการหยุดงานได้เพียง 1-2 วันต่อเดือน

ภาพที่ 2 : ห้องทำงานที่แออัด

ที่มา : โช ของ-เร, ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อัดชีวประวัติ ซุน เต-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il, แปลโดย จรรยา ยิ้มประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552), 6.

ตีกลุ่มใหญ่ในตลาดสันติภาพล้วนผ่านการสร้างต่อเติม โดยส่วนใหญ่ในหนึ่งห้องทำงานที่มีขนาดไม่เกิน 8 เปียง จะประกอบไปด้วยจักรเย็บผ้าประมาณ 10 ตัว โต๊ะรีดผ้า โต๊ะตัดผ้า โต๊ะทำงานของเด็กช่วยงาน และมีคนงานทำงานรวมกันกว่า 32 คน โดยที่ระหว่างพื้นถึงเพดานสูงเพียง 1.5 เมตร ทำให้แรงงานไม่สามารถยืดตัวตรงได้ในระหว่างทำงาน รวมทั้งห้องทำงานไม่มีหน้าต่าง และพัดลมสำหรับระบายอากาศ

¹⁴ เล่มเดียวกัน, 119.

แรงงานต้องทำงานท่ามกลางเสียงจักรเย็บผ้าที่ตั้งสนั่นอยู่ตลอดเวลา ห้องทำงานเต็มไปด้วยคราบน้ำมันและคราบเหงื่อไคล รวมทั้งฝุ่นและสารเคมีมากมายที่ระเหยออกมาจากผ้า เวลาพักกลางวันในแต่ละวันประมาณ 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมงต้องกินอาหารกลางวันอย่างเร่งรีบและทำงานยาวจนถึงห้าทุ่ม โดยที่ปริมาณน้ำดื่มและห้องน้ำมีไม่เพียงพอสำหรับคนงานเฉลี่ย 2,000 คนในหนึ่งตึก

แรงงานเกือบทั้งหมดมีปัญหาสุขภาพโดยผลจากการสำรวจของซุน เต อิล ในปี 1970 พบว่า

1. ช่างตัดผ้าทั้ง 100 % ทรมาณจากโรคเกี่ยวกับระบบย่อยอาหารและกรดในกระเพาะอาหาร ปวดเส้นประสาท (neuralgia) วัณโรค และโรคประเภทเดียวกับนิวมอเนีย

2. 90 % ของช่างเย็บจะทรมาณจากการปวดเส้นประสาท ระบบย่อยอาหารและกรดในกระเพาะอาหาร และวัณโรคอ่อน

3. คนงานทุกคนที่ทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จะเจ็บป่วยอย่างน้อยจากไม่โรคใดก็โรคหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปวดเส้นประสาท ระบบย่อยอาหารกรดในกระเพาะอาหาร โรคเก๊า และมีปัญหาทางสายตา

แต่ยิ่งกว่าสภาพการทำงานที่โหดร้าย การถูกดูหมิ่นและกดขี่ข่มเหงทั้งจากนายจ้างและจากคนกลุ่มอื่นๆในสังคมก็ร้ายแรงมากเช่นกัน แรงงานเด็กหญิงที่ทำงานในตลาดสันติภาพแห่งนี้ มักถูกข่มขู่จากนายจ้างเพื่อให้ขยันทำงาน และอยู่ในความหวาดกลัวว่าจะถูกไล่ออกจากงานตลอดเวลา และคนกลุ่มอื่นๆในสังคมมักจะมองว่าเหล่าแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นบุคคลชั้นต่ำ เป็นคนจนที่ไม่มีทางเลือกต้องขายวิญญาณเพื่อแลกกับเงินในโรงงาน โสโครกและมีชีวิตประจำวันที่ไม่ต่างจากสัตว์ และทั้งหมดเป็นสิ่งที่ซุน เต อิล ได้พบเห็นเป็นประจำตลอดชีวิตการทำงานกว่า 5 ปีในตลาดสันติภาพแห่งนี้ ทั้งหมดคือสาเหตุที่ทำให้ซุน เต อิล ตัดสินใจออกมาประท้วงเรียกร้องเพื่อเพื่อนพ้องชาวแรงงาน และนำไปสู่เหตุการณ์ที่น่าเศร้าสลดรวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ในสังคมเกาหลีใต้

ซุน เต อิล

เพื่อนเอ๋ย โปรดอย่าลืมนะว่าเป็นอยู่ในขณะนี้
ถึงแม้ฟ้าจะกำรามก้องและพาดเบรียงมายังร่างที่อ่อนเปลี้ย
หรือจะถล่มทับลงมายังร่างนี้
ผมจะไม่มี ความกลัวใดๆ

เพราะผมจะเป็นที่รำลึกถึงตลอดไป
ในความทรงจำของเพื่อนๆ ทุกคน
และถ้ายังมี ความกลัวใดๆ หลงเหลืออยู่
ผมจะยอมสลายตัวตอนนี้ไปตลอดกาล

ผมคนที่เพื่อนๆ รู้จักดี
และเป็นส่วนหนึ่งของเพื่อนๆ อย่างจริงแท้

ผมได้ใช้พลังทั้งหมดมากกว่าที่ผมมี เพื่อเซ็นหมิ่นก๊อนมึนนี่
และผมขอส่งต่องานที่เหลือให้กับเพื่อนทุกคน

ผมกำลังจะจากไปสักกระยะหนึ่ง
เพื่อพักผ่อน ไปยังสถานที่ที่ชีวิตไปไม่ถึง
ที่ซึ่งผมหวังว่าจะไม่มีผู้คนถูกคุกคาม
ด้วยอำนาจแห่งเงินตราหรือด้วยพลาณาภาพแห่งอาวุธ

ช่วยกันเซ็นหมิ่นนี้ไปยังจุดหมายปลายทางด้วยเถิด
เพราะผมยังเชื่อมั่นมันไม่สำเร็จในโลกนี้

ถ้าเพียงหวังว่าผมจะสามารถผลักและค้นหมิ่นก๊อนมึนนี้ไปสู่จุดหมาย
ปลายทางได้สำเร็จผมยินดีที่จะไม่มีชีวิตหน้าอีกต่อไป¹⁵

ภาพที่ 3 : กรรมกรหนุ่ม ชุน เต อิล

ที่มา : ที่มา : โช ของ-เร, ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อัดชีวประวัติ ชุน เต-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il, แปลโดย จรรยา อิมประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร : มุลนิธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552), 5.

สิ่งนี้คือคำสัญญาของ ชุน เต อิล วีรบุรุษแห่งชาวแรงงานเกาหลีใต้ว่าเขาจะอยู่เคียงข้างแรงงานชาวเกาหลีใต้ตลอดกาล ชุน เต อิล ผู้สละชีพของตนเองเพื่อเป็นเสียงในการเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่เพื่อนพ้องชาวแรงงานในเกาหลีใต้ ในยุคที่แรงงานเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความมั่งคั่งของชาติ แต่พวกเขาเหล่านั้นกลับไม่ได้รับความเป็นธรรมและความเป็นอยู่ที่ดี ทั้งในชีวิตการทำงานและในสังคม ชุน เต อิล ได้เป็นดั่งแรงและกำลังใจอันยิ่งใหญ่ให้แก่พี่น้องแรงงานชาวเกาหลีใต้ ให้ลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ยอม

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, 35.

กัมหัวใจให้แก่บรรดานายจ้างหน้าเลือดและไม่โอนอ่อนต่ออำนาจใดๆ ตามคำประกาศที่ เต อิลได้ให้ไว้ “ไม่ว่าอำนาจแห่งความยุติธรรมจะกดขี่คุกคามและทำลายมนุษยชาติให้ย่อยยับดับไป ไปด้วยวิธีใดก็ตาม พวกเราจะไม่มียอมอยู่เยี่ยงทาส แต่จะยังคงดำรงความเป็นมนุษย์ของพวกเราสืบต่อไป”¹⁶ นั่นเป็นจุดเริ่มต้นของการต่อสู้เพื่อกระบวนการแรงงานของเกาหลีใต้ จากจุดเล็กๆ ของแรงงานผู้เรียกร้องเพียงชีวิตที่ดีขึ้นในการทำงาน นำไปสู่การเรียกร้องเพื่อสภาพแรงงาน ลูกหลานไปสู่การประท้วงทางการเมือง รวมทั้งความรุนแรงมากมายที่เกิดขึ้นตามมาและการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ในสังคมเกาหลีใต้ ต่อไปนี่คือเรื่องราวของซุน เต อิล เรื่องราวชีวิตของเขา ตั้งแต่วัยเด็ก จนถึงวันที่เขาตัดสินใจสละชีพเพื่อเพื่อนพ้องแรงงานชาวเกาหลีใต้

ประวัติของ ซุน เต อิล

ซุน เต อิล เกิดเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1948 ที่เมืองแทกู มีบิดาคือ ซุน เซง กู มารดาคือ ยี โซ ซุน มีพี่น้องทั้งหมด 5 คน โดย เต อิล เป็นพี่ชายคนโตของบ้าน มีน้อง 4 คนคือ ซุน เต ซัม, ซุน ซุน อุก (น้องสาว), ซุน เต ยัง และ ซุน ซุน ดุก (น้องสาวคนเล็ก) ตามลำดับ ครอบครัวของ เต อิล เกิดขึ้นมาในยุคที่เกาหลีเพิ่งได้รับเอกราชจากญี่ปุ่น บ้านเมืองเกาหลีอยู่ในความวุ่นวาย ท่ามกลางการแย่งชิงของประเทศมหาอำนาจ และประชาชนเกาหลีที่ส่วนใหญ่ยากจน ไม่มีที่พักอาศัย และเป็นคนดกงาน

ซุน เซง กู พ่อของซุนเต อิล เป็นกรรมกรตัดเย็บเสื้อผ้าในโรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นคนมีฝีมือ แต่เมื่อเกิดปัญหาการเงินในครอบครัว มักหาทางออกด้วยการดื่มเหล้าและขายทรัพย์สินทุกอย่าง และก็จะออกเร่ร่อนไปหางานทำนอกบ้าน ล้มลุกคลุกคลานไปเช่นนี้ตลอดมา

यी โซ ซุน แม่ของซุน เต อิล เป็นคนที่มีร่างกายอ่อนแอ แต่จิตใจนับว่าแข็งแกร่งมาก เป็นคนที่ฉลาดและมีความมานะมาก เคยถูกทหารญี่ปุ่นจับตัวไปบังคับใช้แรงงานในฐานะแรงงานทาส ยี โซ ซุน เป็นคนที่หยิ่งทรนงในศักดิ์ศรีและเป็นแม่ที่เข้มงวดกับลูกๆ รวมทั้งเธอมักจะพาลูกๆ เข้าโบสถ์ เพราะเธอคิดว่าจะทำให้ลูกเป็นคนดี ทำให้ซุน เต อิล ได้รับอิทธิพลเรื่องนี้จากแม่สูงมาก ทำให้มีคนส่วนใหญ่กล่าวว่า “यी โซ ซุน น่าลูกชายตัวเอง”¹⁷

ชีวิตวัยเด็กของ ซุน เต อิล

ในปี 1954 ซุน เต อิล อายุ 6 ขวบแต่ยังไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ ปีนี้ทั้งครอบครัวย้ายเข้าโซลเพื่อหางานทำไปทั่วย่านตลาดสันติภาพ ตลาดกลาง และลำบากอยู่ถึง 2 ปี แม่ของเต อิล และน้องๆ ต้องอาศัยอยู่ใต้สะพานยมชนโย ต้องตระเวนขายของและต้องขอทาน ด้วยความประหยัดอดออมของแม่ ทำให้เก็บเงินได้จำนวนหนึ่งและสามารถซื้อเต็นท์มาทำที่พักอาศัยรวมถึงจักรเย็บผ้าได้ 1 ตัวในปี 1956

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, 34

¹⁷ เล่มเดียวกัน, 41.

ซุน เต อิล ได้เรียนหนังสือครั้งแรกเมื่อเขามีอายุได้ 8 ขวบ ในปี 1956 โดยเขาได้เข้าเรียนที่โรงเรียนประถมนัมแดมุน ในช่วงนั้น พ่อของเต อิล ได้เริ่มตั้งตัวได้ในโซล มีกิจการเย็บผ้าที่มีจักรเย็บผ้าถึง 10 ตัว แต่ต่อมาช่วงก่อนการปฏิวัตินักศึกษา 19 เมษายน ค.ศ.1960 ครอบครัวของเต อิล เป็นหนี้อย่างหนัก พ่อของเต อิล จำใจต้องขายร้าน จักรเย็บผ้า รวมทั้งกระท่อมที่โซลอยู่อาศัย ครอบครัวของเต อิล จึงไร้ที่อยู่อาศัยอีกครั้ง

ในปี 1960 เต อิล อายุได้ 12 ปี ต้องหยุดเรียนกลางคันในขณะที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งครอบครัวต้องเร่ร่อนอีกครั้ง และเก็บเศษไม้มาสร้างกระท่อมอยู่ริมแม่น้ำของคูดอง แม่ของเต อิล ตระเวนขายของจนล้มป่วย ทำให้เต อิลต้องเป็นผู้ดูแลครอบครัวทั้งหมด เขาได้รับจ้างพ่อค้าเดินเร่ร่อนขายของในบริเวณตลาดคองแดมุน แต่ก็ไม่พอเลี้ยงทั้งครอบครัวและเป็นหนี้มากขึ้นเรื่อยๆ ในที่สุดตัดสินใจหนีออกจากบ้าน เนื่องจากสงสารแม่ที่ต้องนอนป่วย น้องๆที่ต้องอดอยาก และต้องหลบพ่อค้าที่เขาติดหนี้ เขาทำงานเป็นเด็กขั้ครองเท้า เพื่อหวังว่าจะได้เงินสักก้อนหนึ่งก่อนกลับไปที่บ้าน

ชีวิตหนึ่งปีเต็มกับการเป็นเด็กรับจ้างขั้ครองเท้าของเต อิล เขาต้องตระเวนรับจ้างขั้ครองเท้าในตลาดนัมแดมุน โดยที่เขาไม่ได้พบครอบครัวเลยแม้จะอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน ในฤดูร้อนปี 1962 เต อิล ได้ตัดสินใจไปปูซาน ขณะนั้นเขามีอายุได้ 14 ปี แต่ชีวิตที่ปูซานของเขาย่ำแย่มากที่สุด ไม่มีข้าวกิน ไม่มีเงินสักวอน ไม่มีอุปกรณ์ในการหาเลี้ยงชีพ รวมทั้งสภาพร่างกายที่อ่อนแอ เขาจึงกลับโซลอีกครั้งหนึ่งโดยแอบขึ้นรถไฟ แต่ถูกไล่ลงที่สถานีของซอน ระหว่างที่อยู่ที่นี่ เขาก็โชคดีพบแบงก์ 100 วอนม้วนหนึ่งตกอยู่ ด้วยความที่ไม่ได้กินอาหารใดๆเลยเป็นเวลาเกือบ 2 วัน ทำให้เขาไม่ได้นึกถึงเจ้าของเงิน เต อิล จึงมีเงินสำหรับค่าตัวรถไฟที่เขาตัดสินใจว่าจะไปแทกูบ้านเกิดของเขา เมื่อเดินทางมาถึงเตกู เขาได้ทราบจากยายว่าพ่อและแม่ของเขาอยู่ในเตกูเช่นเดียวกันเขาจึงได้พบครอบครัวอีกครั้ง

ซุน เต อิล และครอบครัวในแทกู

ซุน เต อิล ได้กลับมาอยู่กับครอบครัวอีกครั้ง พ่อไม่ได้ดูค่าเขาแม้แต่หน่วย แม่ของเขาก็ตั้งใจเป็นอย่างมากที่ลูกชายคนโตกลับมา ตอนนีพ่ของเต อิล กลับมารับจ้างเย็บผ้าอีกครั้งและหยุดดื่มเหล้า เต อิลจึงมีหน้าที่ช่วยพ่อเย็บผ้า ในปี 1963 เต อิลมีอายุได้ 15 ปี ครอบครัวเริ่มมีเงินใช้ขึ้นมาอีกครั้ง แม่จึงให้เต อิลเรียนหนังสืออีกครั้ง ซึ่งเต อิล ก็ตั้งใจเป็นอย่างมาก เขาเรียนในโรงเรียนสำหรับผู้ใหญ่ของ-อก ซึ่งเป็นโรงเรียนภาคค่ำ เต อิลต้องเรียนและยังต้องช่วยพ่อเย็บผ้า แต่เขาก็ขยันเรียนมากๆ ซุน เต อิล เขียนบันทึกประจำวันทุกวันถึงชีวิตในโรงเรียนว่าเป็น “ช่วงเวลาที่มีความสุขที่สุดในชีวิตผม” ถึงแม้จะเป็นเวลาไม่ถึงหนึ่งปีก็ตาม เพราะในปีเดียวกันนี้ รายได้เริ่มไม่เพียงพอต่อคนในบ้านพ่อจึงให้เขาเลิกเรียน แต่เขาขัดคำสั่งของพ่อ ยังคงรั้นที่จะไปเรียนโดยแลกกับการทำงานในบ้านหนักขึ้นอีกเป็นสองเท่า แต่ในที่สุดเขาก็ทนรับกับความกดดันจากพ่อไม่ไหว หนีออกจากบ้านอีกครั้งหนึ่งเพื่อกลับไปโซล และได้พาน้องชาย ซุน เต ซัม ไปด้วย โดยที่หวังว่าเขาจะสามารถหางานทำที่นั่นเพื่อส่งตัวเองและน้องชายเรียนหนังสือด้วย แต่หลังจากออกจากบ้านไปได้เพียง 3 วัน ก็ต้องจำกลับมาบ้านเพราะทนความลำบากและอากาศที่เหน็บหนาวที่โซลไม่ไหว

เมื่อเต อิลกลับมาที่บ้านอีกครั้ง เขาก็ถูกพ่อทุบตีอย่างหนัก พ่อตีหนักและทะเลาะกับแม่บ่อยครั้ง สภาพครอบครัวเข้าขั้นวิกฤติ ต้องเร่ร่อนไปอยู่ที่กระท่อมดิน แม่เป็นผู้เดียวที่ออกเร่ร่อนทำมาหากินเลี้ยงครอบครัว ในที่สุดแม่ก็ทนไม่ไหว เดินทางไปทำงานในโซล โดยที่ไม่ได้บอกกล่าว พ่อของเต อิล จึงโกรธมาก ทำลายข้าวของและขายทรัพย์สินจนหมดอีกครั้ง พร้อมทั้งทุบตีเต อิล หนักกว่าเดิม ทำให้เต อิลทนไม่ไหวจำต้องหนีออกจากบ้านอีกครั้ง หลังจากที่แม่ไปได้เพียง 15 วัน เขาไปตามหาแม่ที่โซล โดยนำซุน ดูก น้องสาวคนเล็กไปด้วย เพราะน้องร้องไห้ตลอดตั้งแต่วันที่แม่ออกจากบ้านไป

ซุน เต อิล ออกตามหาแม่ในโซล

ซุน เต อิล เมื่อมาถึงโซลก็พบกับสภาพอากาศที่หนาวอย่างสาหัส โดยที่ไม่มีเงินเหลืออยู่เลย มีแม่ค้าสงสารจึงพากันเรียรายเงินให้ และเขาก็เริ่มขายหนังสือพิมพ์อีกครั้ง โดยเขาต้องแบกน้องสาวซุน ดูก ไว้บนหลังตลอดเวลา ทำให้ลำบากมาก และด้วยเป็นช่วงฤดูหนาวทำให้ซุน ดูกไม่สบาย เต อิลจึงต้องพาน้องไปหาที่อยู่ แต่ด้วยความที่ไม่มีเงินทำให้เขาและน้องถูกไล่ออกมาจากที่พักและมีหนี้สินติดตัวด้วย เต อิลได้พยายามพาน้องสาวไปขอความช่วยเหลือแต่ก็ไม่มีใครยื่นมือมาช่วยเหลือ ครั้งหนึ่งที่เขาสิ้นสุดหนทาง เคยกลั้นใจนำน้องสาวไปทิ้งไว้ที่โรงพยาบาลกาชาด แต่เขาก็ทำไม่ได้รับย้อนกลับไปหาน้องสาวอย่างร้อนรน แต่ในที่สุดเขาก็จำใจต้องนำน้องสาวไปไว้ที่สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า ด้วยเงินทั้งหมดที่เขามี ซื้อชุดถ้วยชุดท้ายให้กับซุน ดูก และให้น้องสาวไปกับรถของสถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้า โดยที่ไม่ได้มีความหวังว่าจะได้พบกันอีกเลย ซุน เต อิล ในวัย 16 ปี เมื่อจำใจทิ้งน้องสาวไปแล้วก็ยังจะต้องต่อสู้ดิ้นรนต่อไปในโซล ตอนนี้เต อิลทั้งขับรถแท็กซี่และขายหนังสือพิมพ์ไปด้วย ในฤดูร้อนก็ทำงานขายไอติม ในฤดูฝนก็ขายร่ม และบางครั้งก็ทำงานลากรถ ซึ่งเป็นงานที่หนักมากและได้รับค่าตอบแทนน้อย

ซุน เต อิล และครอบครัวในโซล

หลังจากที่เต อิล ซุน ดูก และแม่ หนีออกจากบ้านไม่นาน เต ชัม ก็ทนอยู่กับพ่อที่เทกยูไม่ไหวจึงหนีออกจากบ้านเช่นกัน เต ชัมเข้ามาในโซลก็เร่ร่อนอยู่กับเด็กขอทานตระเวนขอทานไปทั่วโซล และวันหนึ่งก็ได้พบกับเต อิล ที่กำลังขับรถแท็กซี่ ทั้งสองดีใจมากที่ได้เจอกัน จากนั้นทั้งเตอิล และ เต ชัม ก็ช่วยกันตระเวนขับรถแท็กซี่หาเงินในโซล และช่วยกันตามหาแม่ด้วย

ทางด้านแม่ของเต อิล หลังจากที่หนีออกจากบ้านที่เทกยูก็เดินทางมาหางานทำที่โซล แม่ของเต อิล ร่างกายอ่อนแอบวกกับสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ทำให้ถูกไล่ออกจากงานบ่อยครั้งและต้องหางานใหม่อยู่ตลอดเวลา

เต อิลทราบว่าตอนนี้แม่ทำงานเป็นลูกจ้างอยู่ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งจากเพื่อนของแม่ จึงตามไปหาแม่ และได้พบกัน แม่ของเต อิลได้รับเงิน 10,000 วอนจากนายจ้าง และเมื่อร่างกายแข็งแรงขึ้น แม่ก็ออกเร่ร่อนขายผัก ทั้งแม่และลูกเร่ร่อนอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเก็บเงินได้เขาและแม่ก็พากันเช่ากระท่อมอยู่ และวันหนึ่งเต อิลก็ได้พบกับ ซุน ซุน อุก น้องสาวคนที่สาม พ่อก็ได้ตามมาที่โซลเช่นกัน ตอนนี้พ่อได้ทำงานเย็บผ้าอยู่ที่

ตลาดสันติภาพ ทั้งครอบครัวจึงกลับมาพร้อมหน้าอีกครั้งที่กรุงโซล เต อิลจึงออกตามหาน้องสาวคนเล็ก และพบน้องที่สถานรับเลี้ยงเด็กกำพร้าชน ไซดอง แต่น้องสาวกลายเป็นเด็กเซื่องซึมและความจำเสื่อม

เริ่มต้นชีวิตแรงงานของ ชุน เต อิล

ในปี 1964 ชุน เต อิล ได้เข้าเป็นเด็กช่วยงานในตลาดสันติภาพ ควบคู่ไปกับงานชั่วคราวและขายร่ม เงินที่ได้รับแต่ละเดือนหักค่าที่พักแล้วแทบจะไม่เหลือ เขาจึงพัฒนาฝีมือเพื่อจะได้เลื่อนตำแหน่งและในปี 1965 เต อิล อายุได้ 17 ปี ได้รับการบรรจุเป็นลูกจ้างประจำของตลาดสันติภาพ ชุน เต อิลมีฝีมือการเย็บผ้าที่ดีกว่าคนอื่นจึงได้รับเงินเดือนมากขึ้น แต่ก็ยังเป็นเงินที่น้อยมาก

ชุน เต อิล ทำงานในตลาดสันติภาพในฐานะช่างเย็บ ถือว่าเขาได้รับตำแหน่งงานที่ดีและสบายกว่าหน้าที่อื่นๆอยู่บ้าง ในปี 1966 เต อิล ได้ย้ายไปทำงานเป็นช่างเย็บที่โรงงานทอง-อิล ในช่วงเทศกาลนายจ้างต้องการเร่งการผลิต ทำให้ลูกจ้างต้องทำงานกันทั้งวันทั้งคืนแทบจะไม่ได้หยุดพักแลกกับค่าจ้างที่เพิ่มพิเศษมาให้เล็กน้อยเท่านั้น ทำให้เขาเริ่มมีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงความเป็นอยู่ของเหล่าแรงงานเพื่อนพ้องเหล่านี้ของเขาและเพื่อตัวเองด้วย

ในปีเดียวกันนี้ชุน เต อิล จึงเริ่มเรียนรู้งานใหม่ๆ เพื่อจะได้เลื่อนตำแหน่งเป็นช่างตัด เพราะว่าการเป็นช่างตัดจะทำให้เขาพอมีอำนาจในการต่อรองกับนายจ้างได้ แต่ก็ลำบากอยู่มากเพราะเขาต้องสูญเสียรายได้ไปมากจากการเปลี่ยนงาน แต่ด้วยจิตใจที่ต้องการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์คนอื่นๆ ทำให้เขาใช้ชีวิตช่วงนี้อย่างลำบากมาก

ในปี 1967 เต อิล ได้ทำงานเป็นผู้ช่วยช่างตัดที่โรงงานฮันมิ เต อิล ถึงแม้เขาจะได้เป็นผู้ช่วยช่างตัดแล้ว แต่ในระยะเวลาสามปีของชีวิตการทำงานเป็นกรรมกรตลาดสันติภาพ เขาก็ได้ตระหนักดีว่ามันไม่มีความคุ้มค่ากันเลย เขาไม่ได้รับประโยชน์ใดๆจากการทำงานที่นี้แม้แต่น้อย ตอนนี้ชีวิตเขาจึงไม่ยอมมีอยู่เพื่อการหาเงินและหาความสุขใส่ตัว แต่เขาจะยอมมีชีวิตอยู่เพื่อเปลี่ยนแปลงสังคมของแรงงานในตลาดค้าผ้าแห่งนี้ และเขาก็ยังมีความหวังอยู่เสมอๆที่จะศึกษาต่อ เพราะเขาคิดว่าถ้าเขามีความรู้จะทำให้ทุกอย่างง่ายขึ้น เขาจึงเริ่มจากซื้อตำราเรียนและประมวลกฎหมายแรงงานมาศึกษา แต่ก็ลำบากอยู่มากเพราะเขาทำงานถึงวันละ 16 ชั่วโมง เขาจึงตั้งเป้าหมายว่าจะศึกษาดำเนินที่ได้อีกวันละ 2 ชั่วโมง มีบางครั้งที่เขารู้สึกท้อแท้เป็นอย่างมาก แต่เขาก็ยังคงยืนหยัดที่จะสู้ต่อไป

การต่อสู้ของชุน เต อิล

การค้นพบกฎหมายแรงงานทำให้ ชุน เต อิล ได้พบว่ามีพลังของกฎหมายกับการทำงานในชีวิตจริงของเขามาก เช่น มาตรา 45 กำหนดว่า “ลูกจ้างทุกคนจะต้องได้รับอนุญาตให้หยุดพักสัปดาห์ละ 1 วัน โดยได้รับค่าจ้าง” และมีโทษที่นายจ้างจะต้องได้รับหากฝ่าฝืนไว้อย่างชัดเจน ชุน เต อิลจึงเริ่มศึกษาเรื่องราวของสหภาพแรงงานอย่างจริงจัง เขาทั้งศึกษาจากกฎหมายแรงงานรวมทั้งด้วยการถามจากพ่อ ที่เคยมีประสบการณ์ในการสไตร์คหยุดงานมาก่อน เขาตระหนักดีว่าสหภาพแรงงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ

จากแรงงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นสิ่งแรกที่เขาทำคือการหาเพื่อนร่วมขบวนการ เพื่อนคนแรกของ เต อิล คือ แก นัม ซึ่งแก นัมก็รู้ว่ามันเป็นเรื่องที่ใหญ่และหนักหนามาก แต่มันก็เป็นเรื่องที่ดีหากจะพยายาม เพราะผลที่จะได้รับคือการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่กับชีวิตเขา นับตั้งแต่ได้คุยกัน พวกเขาจึงเริ่มหาพรรคพวกเข้ากลุ่ม และจัดการประชุมเพื่อพูดคุยกัน

สมาคมคนโง่

เต อิล และ แก นัม ได้ร่วมกันจัดตั้ง “สมาคมคนโง่” ที่เต อิล เรียกสมาคมของตนเองเช่นนี้เขาได้ให้เหตุผลว่า เหล่าแรงงานต่างรู้ว่าพวกเขาถูกขูดรีดจากนายจ้างอย่างมาก แต่ไม่กล้าขัดแย้งออกมา การประชุมของเขา คือการประชุมของคนโง่เหล่านั้น แต่เป็นคนโง่ที่รู้ทันเหตุการณ์และพยายามจะหลุดพ้นไปจากความโง่เขลา ทั้งเต อิล และ แก นัม จึงช่วยกันหาสมาชิกเข้ากลุ่มเพื่อจัดการประชุม มีการประชุมได้สามครั้ง ในแต่ละครั้งพวกเขาจัดการประชุมกันที่ร้านกาแฟ ทำให้เต อิล ต้องใช้เงินจำนวนมากในการจัดประชุม เหล่าสมาชิกที่เข้าประชุมต่างตื่นตระหนกในคำพูดของเขาแต่ก็ไม่ได้สนใจและคิดเพียงว่ามันเป็นการใหญ่เกินไป ในที่สุดสมาคมคนโง่ก็ต้องปิดตัวลง ทำให้ซุน เต อิล รู้สึกท้อแท้เป็นอย่างมาก ทั้งความคิดหลายๆอย่าง ทั้งการกู้เงินเพื่อมาประกอบธุรกิจของตนเองเพื่อเป็นตัวอย่าง และความคิดเรื่องการสละชีวิตที่เริ่มผุดขึ้นมา

ด้วยความพยายามอย่างมากของเต อิล สมาคมคนโง่ได้เกิดขึ้นมาอีกครั้งและมีการเปิดตัวอย่างเป็นทางการในปี 1969 หลังจากที่พ่อของเต อิล เสียชีวิตลง โดยก่อนหน้าที่พ่อจะเสียชีวิตเขาได้ให้ความร่วมมือกับเต อิล ทุกอย่างในการจัดตั้งสมาคมคนโง่ของเต อิล และเก็บเงินไว้ให้จำนวนหนึ่ง เต อิลก็ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานของสมาคม เขาได้จัดการประชุมขึ้นมาอีกหลายครั้ง ในแต่ละครั้งเขาได้เล่าถึงมาตราต่างๆในประมวลกฎหมายแรงงานให้สมาชิกฟังอย่างละเอียด ทำให้เริ่มเกิดความหึกเหิมขึ้นในหมู่สมาชิก และมีสมาชิกในสมาคมมากขึ้น และชาวแรงงานส่วนใหญ่เริ่มต้นตัว ซุน เต อิลมีทั้งคนที่เริ่มเลื่อมใส และคนที่มองว่าเขาเป็นคนประหลาด รวมทั้งสมาชิกในสมาคมต่างก็รู้ว่าพวกเขานั้นช่างไร้อำนาจอย่างสิ้นเชิง ในตอนนี้พวกเขาทุกคนยังต้องดำเนินการกันอย่างมิดชิดเพื่อไม่ให้นายจ้างรับรู้ ในขณะที่เดียวกัน เต อิลก็เริ่มศึกษาหนังสือที่เป็นหนังสืออธิบายถึงกฎหมายแรงงานมากขึ้น ด้วยความที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องของสภาพแรงงานมากเกินไป ทำให้ในที่สุด ซุน เต อิล ถูกไล่ออกจากงานอีกครั้ง และหางานใหม่ได้ยากกว่าเดิม เพราะเขาถูกเหล่านายจ้างหมายหัวไว้

ในฤดูใบไม้ผลิปี 1970 เต อิลมีหนี้สูงถึง 100,000 วอน (250 USD)¹⁸ เพราะต้องนำเงินมาจุนเจือครอบครัวและสมาคมของเขา ในขณะที่เดียวกันสมาชิกคนอื่นๆก็ยังตักงาน เพราะความจริงแล้วสมาชิกส่วนใหญ่ก็เป็นคนว่างงานอยู่แล้วและไม่ได้มีความคิดจริงจังในเรื่องของสภาพแรงงาน แต่เข้าสมาคมเพียงเพราะต้องการทราบตำแหน่งงานว่างที่เท่านั้น สมาชิกบางคนเมื่อได้งานก็ไม่ได้กลับเข้ามาในสมาคมอีก และในปีเดียวกันนี้มีแกนนำจำนวนถึง 3 คน ต้องเข้าเกณฑ์ทหารทำให้สมาคมอยู่ในช่วงตกต่ำอย่างมาก เต อิลได้

¹⁸ เล่มเดียวกัน, 188.

ใช้เงินที่ทำงานหามาได้ 5 วันจัดทำแบบสำรวจชีวิตการทำงาน 300 ชุด¹⁹ แต่สามารถแจกจ่ายไปได้เพียง 100 ชุด เพราะนายจ้างได้สกัดกั้นไว้ และได้คืนมาเพียง 30 ชุด เขาจึงได้ทำการวิเคราะห์และนำเรื่องไปส่งยังศาล แต่ก็ได้รับเพียงการดูถูกจากนายตรวจที่ศาลและกล่าวเพียงว่าให้เขาทิ้งเอกสารไว้เท่านั้น

ซุน เต อิล กับชีวิตคนงานก่อสร้าง

เดือนตุลาคม ปี 1970 ซุน เต อิล อายุ 22 ปี สิ้นหวังกับกระบวนการแรงงานได้เข้าเป็นคนงานก่อสร้างที่ไซต์งานก่อสร้างในชุนจินดอง งานก่อสร้างเป็นงานที่หนักหนาสาหัสมาก เมื่อแม่รู้ก็ไม่สบายใจเป็นอย่างมาก แต่เต อิล ก็ยืนยันที่จะทำงานนี้เพราะเขาไม่สามารถหางานอื่นได้ สองเดือนที่ทำงานในไซต์งานก่อสร้างได้สร้างประสบการณ์มากมายให้แก่ซุน เต อิล และเป็นช่วงเวลาที่ยาวนานที่สุดในชีวิต การดำเนินการสมาคมคนโง่หยูดชะงักลง ซุน เต อิล ได้ใช้เวลาอยู่กับตัวเองเขียนจดหมายมากมายที่ไม่ได้ถูกส่งและเขียนบันทึกประจำวัน ถึงความคับแค้นใจที่มีในตัวเขา และความคิดการสละชีพที่ชัดเจนขึ้น

การประท้วงสละชีพของ ซุน เต อิล

ความเจ็บปวดในใจของ ซุน เต อิล มากขึ้นทุกขณะ เขากลับไปยังตลาดสันติภาพที่ทุกคนคิดว่าเขาคงติดคุกมาและลงเข็ดหลาบแล้ว เขาจึงได้งานเป็นช่างตัดอีกครั้ง เมื่อเริ่มงานเขาก็ได้พบกับเพื่อน 2 คนที่เขาอธิบายกฎหมายแรงงานให้ฟัง และคล้อยตามเขา จึงพากันไปร้องเรียนที่สถานีโทรทัศน์ รวมถึงสำนักงานประกันสังคมโซล มีนักข่าวสนใจจึงให้เขาเก็บข้อมูลพร้อมลายเซ็นมานำเสนอ เขามีกำลังใจขึ้นมาอีกครั้ง จึงทำการตั้งสมาคมขึ้นมาใหม่ โดยใช้ชื่อว่า สมาคมมิตรภาพซันดอง พวกเขาหาสมาชิกเพิ่มและทำแบบสอบถามแจกจ่ายซึ่งได้รับความร่วมมือมากขึ้น เมื่อทำการสรุปข้อมูลก็ได้นำไปเสนอให้แก่นักข่าว ในที่สุดหนังสือพิมพ์ก็ตีพิมพ์ข่าวเกี่ยวกับตลาดสันติภาพ เกี่ยวกับการทำงานที่โหดร้าย แรงงานทุกคนที่ได้อ่านสรุปในหนังสือพิมพ์ต่างถูกคิดขึ้นมาและเริ่มพูดคุยกัน เมื่อข่าวดังมากขึ้นเรื่อยๆ เต อิล จึงถูกไล่ออกจากงานอีกครั้ง แต่เขามีเงินติดตัว 5,000 วอน จึงนำไปซื้อป้ายประท้วง และเริ่มประท้วงครั้งแรกที่ หน้ากระทรวงแรงงานในวันที่ 20 ตุลาคม ค.ศ. 1970 ผู้ร่วมชุมนุมมีทั้งแรงงานและนักศึกษากว่าร้อยคน มีตัวแทนจากกระทรวงแรงงานมาเจรจาและให้ความหวังกับผู้ชุมนุม แต่ในที่สุดก็ถูกเพิกเฉย จึงสร้างความโกรธแค้นเป็นอย่างมากแก่เหล่าผู้เข้าประท้วง

การประท้วงครั้งสุดท้ายของเต อิล มาถึงเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน ค.ศ. 1970 เขาได้เป็นแกนนำประท้วงโดยเรียกร้องให้คนงานในตลาดสันติภาพมาเข้าร่วมให้มากที่สุด การประท้วงถูกสกัดกั้นจากนายจ้างที่ไม่ยอมให้ลูกจ้างของตนเข้าร่วม การ์ดและยามพยายามยึดป้ายประท้วงและสกัดคนงานที่จะเข้าร่วมชุมนุม เต อิล พยายามเข้าไปหาแนวร่วมจากตึกต่างๆที่ตลาดสันติภาพ และถูกยามทำร้ายจึงสร้างความไม่พอใจอย่างมากให้กลุ่มแรงงาน มีผู้มาร่วมตัวกันที่หน้าธนาคารคูมินในบริเวณตลาดสันติภาพกว่า 500 คน เหตุการณ์เริ่มไม่สงบเพราะมีความพยายามที่จะสลายการประท้วง เต อิล หายไปจากที่ประท้วงประมาณ 10 นาที และ

¹⁹ เล่มเดียวกัน, 190.

กลับมาด้วยกระป๋องน้ำมัน ทันใดนั้นก็ราดน้ำมันลงบนหัวของตนเองและจุดไฟเผา ทุกคนต่างตกตะลึงกับภาพที่เห็น ขณะที่ไฟลุกทั่วร่างเขาได้กอดประมวลกฎหมายแรงงานไว้ และตะโกนคำพูดต่างๆ ออกมา “ทำตามกฎหมายแรงงาน พวกเราไม่ใช่เครื่องจักร ขอให้วันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อน พวกเราไม่ใช่เครื่องจักร”²⁰ ตัวของเขาถูกไฟเผาไหม้ไปทั้งตัวจนหมดสติไป และถูกนำส่งโรงพยาบาล แม่ได้มาถึงที่โรงพยาบาล พร้อมกลับที่เต อิล ได้สติขึ้นมา เขาขอโทษแม่ และขอให้แม่เข้าใจ รวมทั้งขอให้แม่ทำตามความตั้งใจของเขาให้สำเร็จ แม่ให้คำสัญญาว่าจะทำตามที่เขาต้องการ อากาของเต อิล เกินกว่าที่จะรักษาได้ ไม่มีผู้ยื่นมือมาช่วย เขาถูกทิ้งไว้ในห้องพักฟื้นคนไข้เป็นเวลาหลายชั่วโมง จนเวลาที่หนุ่มกว่าเขาก็จากไป

ผลกระทบจากการประท้วงของ ชุน เต อิล (1960 – 1987)

ภาพที่ 4 : รูปปั้น ชุน เต อิล ที่ตลาดสันติภาพ

ที่มา : โซ ของ-เร, ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อัศจรรย์ประวัติ ชุน เต-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il, แปลโดย จรรยา ยิ้มประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552), 21.

1. เกิดการรวมตัวกันเป็นหนึ่งในแรงงาน นักศึกษา และองค์กรศาสนา ส่งส่งผลต่อการเมืองในเกาหลีใต้

หลังจากข่าวการเสียชีวิตของชุน เต อิล ถูกเผยแพร่ออกไป ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่สงบในกระบวนการแรงงานมากมายตามมา เพราะเหตุการณ์นี้ได้สร้างทั้งความโกรธแค้น ความมีจิตสำนึกร่วมกันของทั้งแรงงานเกาหลีและนักศึกษา ได้เกิดการรวมตัวกันของสองพลังที่เข้มแข็งในเกาหลีใต้ และนำมาซึ่งการเข้ามาขององค์กรศาสนา

²⁰ เล่มเดียวกัน, 334

วันที่ 16 พฤศจิกายน ค.ศ.1970 เกิดการประท้วงของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติโซลจำนวนกว่า 100 คน ได้จัดตั้ง “คณะกรรมการพันธมิตรนักศึกษาเพื่อปกป้องสิทธิประชาชน” ได้ร่วมกันรับผิดชอบทำพิธีศพให้แก่ซุน เต อิล และในเวลาเดียวกันนักศึกษาจากคณะบริหารธุรกิจจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล จำนวนกว่า 400 คนก็ได้เดินขบวนประท้วงต่อต้านนโยบายแรงงานของรัฐบาลประกาศอดอาหารและประท้วงยาวนานโดยไม่มีกำหนด

ต่อมาในวันที่ 20 พฤศจิกายน ค.ศ. 1970 นักศึกษาอีก 200 คนจากคณะนิติศาสตร์ และภาควิชามานุษยวิทยา ของจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล และนักศึกษาหญิง 30 คน จากมหาวิทยาลัยอีหวา ได้ประกอบพิธีรำลึกถึงซุน เต อิล ที่ตึกคณะนิติศาสตร์ ได้เดินประท้วงและเกิดการปะทะกับตำรวจปราบจลาจล และในวันเดียวกันนักศึกษา อีก 200 คน จากมหาวิทยาลัยยูนไซ และนักศึกษาอีก 300 คน จากมหาวิทยาลัยเกาหลี ได้เดินขบวนประท้วงรัฐบาลเผด็จการรวมทั้งต่อต้านความเหลื่อมล้ำทางสังคม ได้เข้าประท้วงปิดมหาวิทยาลัยโซลอย่างไม่มีกำหนด

การลุกขึ้นสู้ของนักศึกษานำมาซึ่งการเข้ามาขององค์กรศาสนา ที่ได้เข้าร่วมประท้วงเช่นกัน ในวันที่ 21 พฤศจิกายน ค.ศ.1970 ที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติโซล การประท้วงรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ มีนักศึกษาคนหนึ่งถูกจับกุมและพบว่ามีการป้องกันน้ำมันอยู่ในกระเป๋า เพื่อเตรียมการเผาตัวเองประท้วง ในเวลาไล่เลี่ยกันนักศึกษาจากโบสถ์เซมุนานันได้เข้าร่วมประท้วงอดอาหาร และสวดมนต์ภาวนาถึง ซุน เต อิล และในวันที่ 24 พฤศจิกายน ค.ศ. 1970 นักศึกษาภาคภาษาต่างประเทศจากมหาวิทยาลัยฮันุกุก ได้เดินขบวนประท้วงและร่วมกับ โบสถ์นิกายแคทอลิกและนิกายโปรเตสแตนต์ร่วมกันจัดพิธีรำลึกถึงซุน เต อิล การประท้วงขยายวงกว้างจนกลายเป็นการประท้วงทางการเมืองไปในที่สุด

ขบวนการต่อสู้ทางการเมืองของนักศึกษาและอาจารย์ ได้ผนวกเข้ากับการต่อสู้แรงงาน ทำให้ประเด็นการเรียกร้องแรงงานกลายเป็นประเด็นทางการเมือง รวมทั้งสถาบันทางศาสนาก็ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการต่อสู้ทางการเมือง โดยเฉพาะในประเด็นของแรงงานเด็กและแรงงานสตรี ได้ยึดแนวทางของซุน เต อิล ในการต่อสู้ทางการเมือง ขอมสละตัวเองเพื่อจะได้อยู่แถวหน้าในการประท้วง เสียสละตนเองในที่นี้คือ ขอมติดคุกหรือถูกทำร้ายเพื่อให้เจตนาธรรมในการแก้ปัญหาทั้งด้านแรงงานและการเมืองมีความเท่าเทียมและยุติธรรม ทั้งนี้ปัจจุบันยังคงมีนักศึกษาที่ร่วมกับคนงานเรียกร้องประชาธิปไตย ทำงานเป็นเจ้าหน้าที่สหภาพแรงงานโดยสหภาพจ่ายเงินเดือนให้

เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างความไม่สงบต่อการเมืองในเกาหลีได้เป็นอย่างมาก เช่น การประท้วงรัฐบาลนายพลปัก จุง ฮีผู้เป็นเผด็จการทหารเบ็ดเสร็จที่ปราบปรามผู้คิดต่างในสังคมเกาหลี โดยใช้วิธีที่งัดปากตัวไปคุมขังและทรมานโดยไม่ชอบ บางกรณีก็ถึงกับประหารชีวิต นักสิทธิมนุษยชนและปัญญาชนหลายคนถูกยึดข้อหาว่าเป็นภัยความมั่นคงของชาติ นักศึกษาที่ไม่พอใจในตัวประธานาธิบดีปัก จุง ฮี จึงใช้ข้ออ้างจากประเด็นแรงงานหลอมรวมพลังแรงงานเข้าไว้ด้วยกันและออกเดินขบวนประท้วงรัฐบาล

ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี จนเกิดการเสียชีวิตต่อเนื่องหลายครั้ง และจบลงด้วยการที่ประธานาธิบดีปัก จุง ฮี ถูกลอบสังหารในปี 1979

เหตุการณ์ความรุนแรงในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 1980 ที่เมืองกวางจู นักศึกษาเดินขบวนเรียกร้องทางการเมืองให้ปล่อยตัวคู่แข่งทางการเมือง นายคิม แด-จุง (Kim Dae-jung)²¹ และเรียกร้องให้ประธานาธิบดีชุน ดู-ฮวัน²² ลาออก ทว่ารัฐบาลของนายชุน กลับใช้กองกำลังเข้าสลายการประท้วงของนักศึกษา เหตุการณ์ที่เมืองกวางจูทำให้นักศึกษาตายไป 200 คน และอีกหลายร้อยคนได้รับบาดเจ็บ ระบอบการปกครองอันโหดร้ายป่าเถื่อนของประธานาธิบดีชุนดำเนินไปจนถึง ปี ค.ศ. 1987 รัฐบาลชุน ดู-ฮวันต้องเผชิญหน้ากับการรวมพลังครั้งใหญ่ระหว่างนักศึกษา ชาวคริสต์ และกรรมกรคนงาน ตลอดจนพรรคฝ่ายค้านที่สำคัญ คือ พรรคประชาธิปไตยเกาหลี (New Korea Democratic Party) จนในที่สุด ประธานาธิบดีชุน ดู-ฮวัน ได้ยอมจำนนในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1987 โดยมีการปรับปรุงรัฐธรรมนูญใหม่ที่ใช้ประชามติจากประชาชนเป็นสำคัญ

2. แรงงานชาวเกาหลีใต้เกิดความเข้มแข็งมากขึ้น

แรงงานชาวเกาหลีใต้ มีความเป็นปัจเจกบุคคลมากขึ้น นับตั้งแต่เหตุการณ์เสียชีวิตของ ชุน เตอิล เหล่าแรงงาน ได้รับการยอมรับจากสังคม มีปากเสียงในการร่วมแสดงความคิดเห็นในระดับประเทศ รวมทั้งมีบทบาทในเวทีการเมือง และที่สำคัญที่สุดคือ แรงงานมีบทบาทในการประท้วงและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ระหว่างปี 1980-1986 เกิดการประท้วงครั้งใหญ่ สาเหตุมาจากรัฐบาลมีนโยบายจำกัดบทบาทสหภาพแรงงาน ทำให้สหภาพแรงงานที่เป็นประชาธิปไตยถูกทำลาย รวมทั้งมีการแก้กฎหมายแรงงาน ห้ามมีสหภาพแรงงานหลายแห่งในบริษัทเดียวกัน (multi unionism) บังคับให้สหภาพแรงงานเป็นสหภาพที่อยู่

²¹ อดีตประธานาธิบดีคนที่ 8 ของเกาหลีใต้ ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1998 - 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2003 เป็นประธานาธิบดีที่พยายามเจรจาสันติภาพกับเกาหลีเหนือจนได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ ประจำปี ค.ศ. 2000 ต่อมาเมื่อมีอาการป่วยหนักด้วยโรคมะเร็งลำไส้ และถึงแก่อสัญกรรมด้วยโรคหัวใจล้มเหลว เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม ค.ศ. 2009 ขณะอายุได้ 85 ปี 8 เดือน 12 วัน

(คิม แด จุง [Online], Accessed 20 March 2015. Available from http://th.wikipedia.org/wiki/คิม_แด-จุง)

²² ชุน ดู-ฮวัน (Chun Doo-hwan; เกิด 18 มกราคม ค.ศ. 1931) เคยเป็นทหารของกองทัพสาธารณรัฐเกาหลี และเป็นผู้นำของรัฐบาลเผด็จการของประเทศเกาหลีใต้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 ถึง ค.ศ. 1988 ชุนได้ถูกศาลตัดสินประหารชีวิตเมื่อปี ค.ศ. 1996 เนื่องจากการจัดการกับผู้ชุมนุมในขบวนการเรียกร้องประชาธิปไตยในกวางจูอย่างเข้มงวดและรุนแรงเกินเหตุ แต่ในเวลาต่อมาได้รับอภัยโทษจากประธานาธิบดีคิม ยองซัมด้วยคำแนะนำของประธานาธิบดีคนต่อมาคิม แดจุง ซึ่งเคยถูกชุน ดู-ฮวันตัดสินประหารชีวิตเมื่อ 20 ปีก่อน

(ชุน ดู-ฮวัน [Online], Accessed 20 March 2015. Available from http://th.wikipedia.org/wiki/ชุน_ดู-ฮวัน)

ในแต่ละบริษัท (company unionism) เกิดข้อพิพาทแรงงานมากขึ้น คนงานต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของการรวมกลุ่มเป็นสหภาพแรงงานเพราะไม่พอใจต่อการดำเนินนโยบายแรงงานนี้

การเคลื่อนไหวเรียกร้องประชาธิปไตยใน 1987 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของขบวนการแรงงานเกาหลีใต้ ในปี 1987 มีการประท้วงนัดหยุดงานของคนงาน 3,749 ครั้ง ปี 1988 ประท้วง 1,873 ครั้ง ปี 1988 ประท้วง 1,319 ครั้ง สมาชิกสหภาพแรงงานเพิ่มขึ้นจาก 850,000 คนในปี 1981 เป็น 1,300,000 คนในปี 1987²³

การนัดหยุดงานส่วนใหญ่ไม่ได้ทำตามขั้นตอนกฎหมายที่รัฐบาลกำหนด สมาชิกสหภาพเองเป็นคนนำการนัดหยุดงาน ครั้งหนึ่งของการนัดหยุดงานเป็น โรงงานที่ไม่มีสหภาพ และเป็นการเคลื่อนไหวของคนงานที่ใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ เช่น คนขับรถแท็กซี่นัดหยุดงานปี 1984 คนงานบริษัทแคว้นัดหยุดงานในปี 1984 การเคลื่อนไหวของคนงานและการเคลื่อนไหวของปัญญาชนไปด้วยกัน ทำให้เกิดความเกี่ยวเนื่องกันในการต่อสู้ของคนงานต่างบริษัทกัน เพื่อจุดมุ่งหมายเดียวกันคือให้มีการเลือกตั้งทั่วไป และเป็นการลุกฮือของคนงานมากกว่าเป็นข้อพิพาทแรงงานตามนิยามของกฎหมาย เป็นการเริ่มต้นของชนชั้นกรรมาชีพในฐานะกลุ่มพลังทางการเมือง

ผลผลิตของเหตุการณ์ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยของนักศึกษา ประชาชน คนงาน นำมาสู่การปรับโครงสร้างขบวนการแรงงานเกาหลีใต้เกิดสภาแรงงานฝ่ายประชาธิปไตย KCTU มีสมาชิก 588,394 คนจาก 553 สหภาพ โครงสร้างสหภาพราว 80 % ไม่ได้เป็นสภาพสถานประกอบการ แต่เป็นสหภาพที่มีอุตสาหกรรมเดียวกันคือมีสมาชิกอยู่คนละบริษัท เช่น KHMU สหภาพโรงพยาบาลเป็นสหภาพแห่งเดียวแต่มีสมาชิกอยู่ใน โรงพยาบาล 100 กว่าแห่งทั่วประเทศเป็นต้น

บทสรุป

คาบสมุทรเกาหลีเป็นคาบสมุทรที่มีความสำคัญทางภูมิศาสตร์ อุดมไปด้วยทรัพยากรที่มีค่า ทำให้ถูกรุกรานจากประเทศมหาอำนาจที่แย่งชิงกันเพื่อมีอำนาจเหนือคาบสมุทรเกาหลี ทั้งประเทศจีน ญี่ปุ่น สหภาพโซเวียต และสหรัฐอเมริกา หลังจากที่สงครามโลกครั้งที่ 2 สงบลง สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียตได้เข้ามาปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในคาบสมุทรเกาหลี โดยสหภาพโซเวียตเข้าควบคุมทางตอนเหนือของคาบสมุทรเกาหลี ส่วนสหรัฐอเมริกาเข้าควบคุมทางตอนใต้ของคาบสมุทรเกาหลีโดยมีเส้นขนานที่ 38 แบ่งเขตการปกครอง ซึ่งเป็นการแบ่งคาบสมุทรเกาหลีออกเป็น 2 ประเทศ ภายหลังจากสงครามเกาหลียุติลงเมื่อปี 1953

²³ บันทึกแรงงานจากเกาหลีใต้ 2 ปีที่แล้ว [Online], Accessed 20 March 2015. Available from https://turnleftthai.wordpress.com/2013/05/01/บันทึกแรงงานจากเกาหลีใต้_2_ปี_ที่แล้ว/.

เกาหลีได้มีการจัดตั้ง เป็นสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม ค.ศ. 1948 โดยมีสหรัฐอเมริกาให้การรับรองในฐานะประเทศ ประธานาธิบดีคนแรกคือนายรี ซึง มัน หลังสงคราม การเมืองภายในประเทศเกาหลีได้มีความวุ่นวายมาก เศรษฐกิจตกต่ำ ภาคเกษตรกรรมได้รับความเสียหายและหยุดชะงัก ประชาชนนับล้านตกงานและไร้ที่อยู่อาศัย ภาคอุตสาหกรรมถูกทำลายเนื่องจากสงคราม

นับตั้งแต่ ค.ศ. 1948 – 1979 เป็นช่วงเวลาสามสิบปีที่เกาหลีใต้ฟื้นฟูประเทศหลังจากที่บอบช้ำจากสงคราม โดยมีการฟื้นฟูทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นมากมายในประเทศ ประธานาธิบดี ซึง มัน รี ประธานาธิบดีคนแรกไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจให้กับประเทศได้ ซ้ำยังทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันขึ้นในระบบราชการเกาหลี ต่อมายุคของรัฐบาลประธานาธิบดียุน โบซอน ก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทั้งการเมืองและเศรษฐกิจได้ ประชาชนยังคงอดอยากอย่างแสนสาหัส และการโงกโงนยังคงอยู่ในระบบราชการ ต่อมาในยุคของรัฐบาลประธานาธิบดีปึก จุง ฮี เกิดความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างมากช่วงแรกประธานาธิบดีปึก จุง ฮี ได้ทำการปฏิวัติตนเองจากรัฐบาลทหารเป็นรัฐบาลพลเรือน และใช้กฎหมายในการรักษาอำนาจโดยมิชอบธรรม ทำให้ประชาชนไม่พอใจอย่างมาก ส่วนทางด้านเศรษฐกิจก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเช่นเดียวกัน ได้มีการทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจออกมาถึง 5 ฉบับ (ค.ศ. 1962 – ค.ศ. 1971) เพื่อเร่งรัดเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการวางรากฐานที่ดีให้แก่เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ

รัฐบาลประธานาธิบดีปึก จุง ฮี นอกจากจะใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ยังได้กำหนดใช้นโยบายมุ่งสู่ตลาดภายนอก หรือกระบวนการกลายเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก (export-oriented industrialization/EOI) เป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนจากประเทศสังคมเกษตรกรรมเป็นประเทศสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งการดำเนินนโยบายนี้ต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากในภาคการผลิต ทำให้เกษตรกรจำนวนมากเข้ามาทำงานรับจ้างเป็นกรรมกรโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง

ชนชั้นแรงงานของเกาหลีใต้ในช่วง ต้นทศวรรษ 1960 เข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมใหม่ในฐานะแรงงานที่ไร้ทิศทาง เพราะภาคการเกษตรมีความสำคัญน้อยลงและไม่ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาล เกษตรกรจึงต้องทำงานในโรงงานแลกกับเงินเพื่อเลื่อนสถานะภาพทางสังคม และด้วยลัทธิขงจื้อที่สั่งสอนว่าอาชีพแรงงานอยู่ในสถานะที่ด้อยต่ำ ปัจจัยทางประวัติศาสตร์ที่ถูกรวมเข้ามา บริบททางการเมืองและภาษาที่ครอบงำที่กำหนดโดยรัฐบาล ในการชักจูงใจให้เหล่าแรงงานขยันขันแข็งในการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของชาติ ทำให้แรงงานชาวเกาหลีใต้มีความอ่อนแอ ไร้ซึ่งอำนาจต่อรอง ขอมจำนนต่อนายจ้าง มีชีวิตการทำงานที่เลวร้าย ทั้งการทำงานมากกว่าวันละ 16 ชั่วโมง ได้วันหยุดพักเพียงเดือนละ 2 วัน ห้องทำงานที่แออัดและเต็มไปด้วยสารอันตราย

แต่เมื่อก้าวเข้าสู่ปลายทศวรรษ 1970 แรงงานเกาหลีเริ่มมีความเข้มแข็งมากขึ้น เมื่อแรงงานเข้ามาอยู่ในพื้นที่เดียวกันเป็นเวลานาน ได้หลอมรวมกันเป็นชุมชนแรงงาน รวมทั้งตามสถาบันศาสนามีกิจกรรมที่ทำให้เกิดการรวมตัว เช่น โรงเรียนภาคค่ำสำหรับแรงงาน ทำให้แรงงานมีความรู้และได้พบปะกัน ต่อมาเกิดการสนับสนุนจากเหล่าปัญญาชนที่ให้ความสนใจกับปัญหาแรงงาน ส่งผลให้เกิดการสนับสนุนจากภาคประชาชนตามมา และที่สำคัญคือ การประท้วงของ ชุน เต อิล กรรมกรเย็บผ้าหนุ่มวัย 22 ปี ที่พบเห็นชีวิตการทำงานที่เลวร้ายของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเย็บผ้าในตลาดสันติภาพ

ชุน เต อิล เกิดในครอบครัวที่ยากจน เขาและครอบครัวต้องเร่ร่อนไปตามที่ต่างๆ ในโซล เขาเคยทำงานขายหนังสือพิมพ์ แร่ร้อนรับจ้างชั่วคราว ทำงานลากรุด และเป็นกรรมกรในโซลค์งานก่อสร้าง ทุกงานหนักชุน เต อิล ล้วนผ่านมาทุกประเภท แต่เมื่อได้เริ่มชีวิตกรรมกรในโรงงานอุตสาหกรรมและต้องพบกับความไม่เป็นธรรมการจ้างงาน ทำให้เขามีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงชีวิตการทำงานเหล่านี้เพื่อพี่น้องชาวแรงงานของเขา

ชุน เต อิล ได้พยายามพัฒนาการทำงานให้ได้เลื่อนตำแหน่งเพื่อที่จะต่อรองกับนายจ้างได้ ได้เคยวางแผนที่จะจัดทำโรงงานตัวอย่างเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับโรงงานอื่นๆ ในแง่ของสวัสดิการแรงงาน โดยเขาได้เป็นผู้นำในการจัดตั้งสมาคมทั้งสมาคมคนโง่ ที่ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นสมาคมมิตรภาพชมดวง เพื่อหาสมาชิกที่ต้องการร่วมกับเขาค่อตั้งเป็นสหภาพแรงงาน แต่ความเป็นจริงแล้ว สหภาพแรงงาน หรือการเปลี่ยนแปลงชีวิตของแรงงานในเวลานั้นเป็นเรื่องที่หนักหนามากสำหรับเขา หลังจากการประท้วงที่เขาเป็นแกนนำถูกจัดขึ้นเป็นครั้งที่สอง เขาได้ตัดสินใจอย่างแน่วแน่ในการเสียดชีวิตของเขา บ่ายวันที่ 13 พฤศจิกายน ปี 1970 เขาได้ปรากฏตัวที่บริเวณตลาดสันติภาพพร้อมหนังสือกฎหมายแรงงานในมือ ราดน้ำมันลงบนหัวของตัวเองและจุดไฟเผา พร้อมกับตะโกนว่า “ทำตามกฎหมายแรงงาน พวกเราไม่ใช่เครื่องจักร ขอให้วันอาทิตย์เป็นวันหยุดพักผ่อน พวกเราไม่ใช่เครื่องจักร” และสิ้นใจในเวลาต่อมา

หลังจากการจากไปของชุน เต อิล ทำให้เกิดผลกระทบมากมายตามมากับประเทศเกาหลี ประการแรกคือ เกิดการรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียวของ แรงงาน นักศึกษา และสถาบันทางศาสนา โดยเฉพาะนักศึกษาที่เป็นตัวแทนในการต่อต้านทางการเมืองตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1960 ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในการช่วยเหลือเหล่าแรงงานในการประท้วงแรงงาน จนทำให้การประท้วงเรียกร้องเรื่องชีวิตการทำงานของแรงงาน กลายเป็นการประท้วงทางการเมืองไปในที่สุด รวมทั้งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นกับการเมืองในเกาหลีใต้ เพราะเมื่อแรงงานรวมตัวกับนักศึกษาและออกประท้วง รัฐบาลจะต้องออกมาปราบปรามอย่างรุนแรง กลายเป็นเหตุการณ์นองเลือด ทำให้การเมืองเกิดความปั่นป่วนตลอดมา

ประการสุดท้าย ชุน เต อิล ได้ทำให้แรงงานมีความเข้มแข็งมากขึ้น เกิดสำนึกของการรวมกลุ่มเป็นชนชั้น ได้รับการยอมรับจากสังคมมากขึ้น มีชีวิตการทำงานที่ดีขึ้น และเกิดสหภาพแรงงานขึ้นหลายพันแห่งทั่วเกาหลี

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

โซ ของ-เร. **ไม้ขีดก้านเดียวเปลี่ยนสังคมเกาหลี : อดชีวประวัติ ชุน แท-อิล = a single spark : the biography of Chun Tae-il.** แปลโดย จรรยา ยิ้มประเสริฐ. กรุงเทพมหานคร : มุลินธิประชาธิปไตยเกาหลี, 2552.

ปรีชา ศรีวัลย์. **สงครามโลกครั้งที่ 1-2 และสงครามเกาหลี.** กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์, 2530.

พิพาดา ยังเจริญ. **ประวัติศาสตร์เกาหลีตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 : การแข่งขันและแทรกแซงจากต่างชาติอาณานิคม และชาตินิยม.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

ฮาเก็น คู. **วัฒนธรรมและการเมืองว่าด้วยการก่อตัวทางชนชั้นแรงงานเกาหลี.** แปลโดย ธัญลักษณ์ เหลืองวิสุทธิ. กรุงเทพมหานคร : วิทยา, 2552.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. **Republic of Korea Country Profile [ออนไลน์].** เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2557. สืบค้นจาก <http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/ctr_kr070911.pdf>

คชาภรณ์ เพลินศิริ. **เหลียวมองเกาหลีได้กับการพัฒนาเศรษฐกิจ [ออนไลน์].** เข้าถึงเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2557. สืบค้นจาก <<http://www.siblor.com/image/14-03-15.pdf>>

จรรยา ยิ้มประเสริฐ. **13 พ.ย. รำลึกวีรกรรมชุน เต-อิล- ถึงสหายหนุ่มสาวที่ยังฝัน [ออนไลน์].** เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2557. สืบค้นจาก <<http://www.prachatai.org/journal/2011/11/37853>>

จรรยา ยิ้มประเสริฐ. **ไม้ขีดก้านเดียวที่เปลี่ยนสังคมเกาหลี [ออนไลน์].** เข้าถึงเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2557. สืบค้นจาก <<http://hirvikatu10.net/timeupthailand/?p=488&lang=th>>

ภัทรธิชา หงษ์ทอง. **การปรับตัวของแรงงานเข้าสู่การเป็นแรงงานรับจ้างของสตรีเกาหลีกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจทศวรรษที่ 1960 [ออนไลน์].** เข้าถึงเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2557. สืบค้นจาก <<http://www.ejournal.su.ac.th/upload/451.pdf>>

สุนทร ธารพิพิธชัย และคนอื่นๆ. เกาหลีใต้ (Korea) [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2557. สืบค้นจาก <<http://xa.yimg.com/kq/groups/23038156/1112209518/name/Korea+final+V05.pdf>>

โลกต้องตะลึง. สงครามเกาหลี [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2557. สืบค้นจาก<<http://pantip.com/topic/31749214>>

Turnleft-Thailand. บันทึกแรงงานจากเกาหลีใต้ 2 ปีที่แล้ว [Online]. เข้าถึงเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2558. สืบค้นจาก <<https://turnleftthai.wordpress.com/2013/05/01/บันทึกแรงงานจากเกาหลีใต้2ปีที่แล้ว>>